

Bergen
Næringsråd

N|C
NHHS Consulting

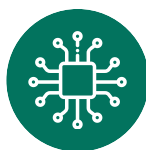
Finansbyen Bergen 2025

En kartlegging av Ekspertgruppe Finans

Hovedfunn

1
Antall sysselsatte har vokst med 14% siden 2022.

4
Bergen er fortsatt en FinTech-hovedstad.

2
79% av bedriftene har hovedkontor i Bergen.

5
Endringer i rammevilkår påvirker bedriftene stort.

3
Bedriftene bør profilere seg mer på studiestedene.

6
Flyttingen av sentrale funksjoner er en stor vekstbarriere.

Metode og utvalg

I gjennomføringen av undersøkelsen har vi lagt stor vekt på kontinuitet med kartleggingen av finansbyen Bergen fra 2023, samtidig som vi denne gang har lagt større vekt på mangfold blant ansatte, finansnæringens tilnærming til studenter og nyutdannede, og bruk av kunstig intelligens.

Vi har oppdatert listen over finans-foretak til å inkludere alle foretak med konsesjonsbevilgning. Denne listen har blitt utarbeidet etter medlemslisten til Bergen Næringsråd og kontrollert opp mot Finanstilsynets oversikt. Disse har fått tilsendt et spørreskjema til utfylling.

Det har i stor grad blitt benyttet samme spørsmål som ved kartleggingen i 2023, men skjema er kortet ned og forenklet. I tillegg er det noen av spørsmålene som har blitt byttet ut for et noe endret fokusområde ved årets kartlegging.

Undersøkelsen har blitt sendt ut til 174 selskaper, der svarprosenten endte på 17%.

Selv om svarprosenten er lav, er tallene likevel representative for Finansbyen Bergen 2025, da vi har mottatt data fra de største selskapene i næringen.

Forord

Bergen har befestet sin posisjon som Norges fremste finansby etter Oslo, en posisjon som nå er tydeligere enn noensinne. Denne rapporten viser en finansnæring i kontinuerlig utvikling, og tallene taler for seg: siden 2015 har antallet ansatte i finansnæringen økt med hele 43%, og siden 2022 har vi sett en vekst på 14%.

Dette skjer parallelt med en trend der flere finansvirksomheter ekspanderer sine funksjoner og nye selskaper etableres i Bergen. Hele 38% av veksten kan forklares med denne tendensen.

Selv om DNB er det største finanshuset uten hovedkontor i byen, er det verdt å merke seg at 79% av virksomhetene i undersøkelsen har sitt norske hovedkontor i Bergen. Dette tilbakeviser forestillingen om at Bergen utvikler seg i retning av å være en «filialby».

Tvert imot viser det at byen har en bred og sammensatt finansnæring med sterke hovedkontorfunksjoner innen bank, forsikring, fintech og kapitalforvaltning. Sparebanken Norge, DNB Liv, Nordea Asset Management, Tryg, Norwegian Hull Club og Argentum er blant de mange aktørene som har hovedkontorfunksjon i Bergen.

Et annet tydelig trekk er byens spisskompetanse innen finansteknologi. Hele 39% av bedriftene i undersøkelsen oppgir dette som en av sine hovedstyrker. Med nesten 400 selskaper som jobber innen «fintech», samt lokaliseringen av den nasjonale klyngen NCE Finance Innovation, har Bergen befestet sin posisjon som Norges fintech-hovedstad.

Utviklingen skjer imidlertid ikke uten utfordringer. Den raske teknologiske endringstakten, økende omfang av svindel og introduksjonen av kunstig intelligens stiller store krav til omstillingsevne og ny kompetanse.

Tilgangen på risikokapital er fortsatt mer begrenset enn i hovedstaden, og for mange studenter oppleves Oslo som det naturlige valget etter studiene. Det er et tankekors at vi har et sterkt og voksende finansmiljø, samtidig som mange av morgendagens arbeidstakere ikke kjenner til mulighetene som finnes her.

Skal vi styrke vår konkurransekraft, må vi arbeide mer systematisk for å synliggjøre karriereveier og vise frem bredden i Bergens finansnæring, både lokalt og nasjonalt. Dette vil være et viktig satsingsområde for Ekspertgruppe Finans og Bergen Næringsråd fremover.

Vi håper rapporten vil være et nyttig verktøy for alle som ønsker innsikt i utviklingen av Finansbyen Bergen, og at den kan inspirere til videre vekst og samarbeid.

En stor takk rettes til alle som har bidratt med data og innspill, og særlig til våre støttespillere:

FORMUE

Handelsbanken

ARGENTUM

Nordea

NORWEGIAN HULL CLUB

Sparebanken Norge

Fana Sparebank

Frende Forsikring

DNB

Nina Remøy Wiik
Ekspertgruppeleder

nina.wiik@formue.no
980 39 353

Johannes Magnus
Adm. kontakt.

johannes@bergen-chamber.no
902 67 083 3

Innhold

01. Finansbyen Bergen.....	5
Finansbyen Bergen i vekst.....	7
Virksomhetenes ekspansjoner.....	9
Utvikling og endring siden 2023.....	10
Næringer i Finansbyen Bergen.....	11
Hovedkontoret til bedriftene.....	12
Bergens Bransjeansvar.....	14
Hvor er kundene til finansbyen Bergen?.....	15
Spisskompetanse.....	16
02. Bergen som Gründerby.....	17
Venturekapital i Bergen.....	19
Intervju med Grieg Kapital.....	20
Fintech-hovedstaden Bergen.....	21
Fintech-aktører i Bergen.....	22
Vekstbarrierer for Fintech.....	24
Utfordringer i oppstartsmiljøet.....	25
03. Bergen som utdanningsby.....	27
Studentbyen Bergen.....	29
Behov for økt kompetanse.....	30
Hvem jobber i finansbyen Bergen?.....	33
Arbeidsspråk.....	34
Rekruttering.....	36
04. Digitalisering og bruk av KI..	42
En ny digital æra og nye muligheter.....	43
Konkuransedyktighet og IT-sikkerhet.....	44
Digitalisering krever økt kompetanse.....	45
05. Bærekraft.....	46
Bedriftenes forhold til bærekraft.....	48
Behov for kompetanse innen bærekraft.....	49
06. Utfordringer i fremtiden.....	50
Utfordringer i trender og samfunnsendringer.....	52
Vekstbarrierer for virksomheter.....	53
Utfordringer fra studentenes ståsted.....	54

01

Finansbyen Bergen

Finansbyen Bergen kjennetegnes av et sterkt fagmiljø, solide utdanningsinstitusjoner, tett samarbeid og bred kompetanse på tvers av finansnæringen.

I denne delen av rapporten ser vi nærmere på hvilke næringer som inngår i Finansbyen Bergen, hvor hovedkontorene er lokalisert, hvor kundene befinner seg, og hvilke bransjer de tilhører. Til slutt presenterer vi næringens spisskompetanse.

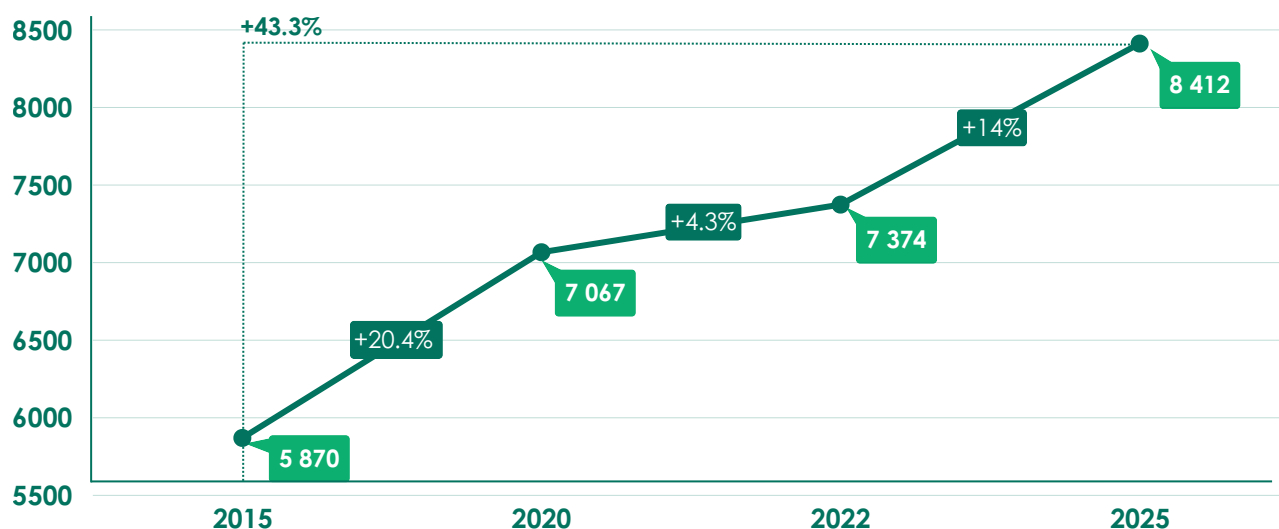
Finansbyen Bergen i vekst

Antall ansatte i finansnæringen i Bergen har økt jevnt fra 5 870 i 2015 til 8 412 i 2025 – en samlet vekst på 43,3% over ti år. Veksten har ikke bare vært stabil, men også økende i tempo: Fra 2022 til 2025 økte sysselsettingen med 14%, fra 7 374 til 8 412 ansatte.

Det er en sterkere vekst enn i forrige treårsperiode (2020–2022), hvor økningen var på 4,3%. Utviklingen tyder på en styrket og vedvarende vekst i finansnæringen i Bergen, med særlig positiv utvikling de siste årene.

Figur 1.1

Næringene i Bergen

Metode for å estimere antall ansatte

I årets undersøkelse har vi mottatt svar fra virksomheter som til sammen rapporterer totalt 6 292 ansatte i finansnæringen i Bergen. Siden ikke alle bedrifter har svart, er det nødvendig å justere dette tallet for å gi et mer realistisk estimat av det totale antallet ansatte i næringen.

For å sikre sammenlignbarhet med tidligere år, har vi valgt å bruke samme metode som i 2022. Den gangen viste den opprinnelige undersøkelsen et samlet antall på 5 492 ansatte, men etter en grundigere gjennomgang og supplerende undersøkelser ble totalanslaget justert opp til 7 374.

Det gir oss en godt dokumentert justeringsfaktor som reflekterer forskjellen mellom antall ansatte rapportert i undersøkelsen og det faktiske estimatet for bransjen som helhet.

Ved å benytte denne faktoren på årets undersøkelsessvar legger vi til grunn at svarprosenten og bedriftenes representativitet er omtrent på samme nivå som i 2022. Dette gjør det mulig å bruke tidligere erfaringer til å korrigere for frafall i datagrunnlaget og gir et solid utgangspunkt for årets anslag.

Finansbyen Bergen i vekst

Fra undersøkelsen ser vi at de to største sektorene innen finans i Bergen målt i antall ansatte, er konvensjonell bankvirksomhet med 2 604 ansatte og forsikrings-selskaper med 2023 ansatte.

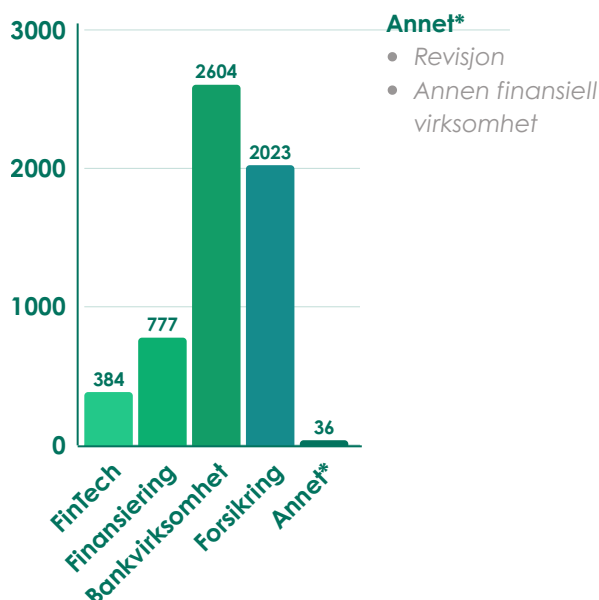
Finansieringsselskaper utgjør også en stor andel med 777 ansatte i regionen, mens FinTech-selskapene har 384.

Totalt sett viser undersøkelsen et variert finansmiljø i Bergen, men en stor andel av de sysselsatte er konsentrert i de dominerende sektorene.

Skadeforsikring og konvensjonell bankvirksomhet står alene for 4627 ansatte, noe som utgjør omtrent 55 % av det totale antallet ansatte i finansbransjen i Bergen, fra denne undersøkelsen.

Figur 1.2

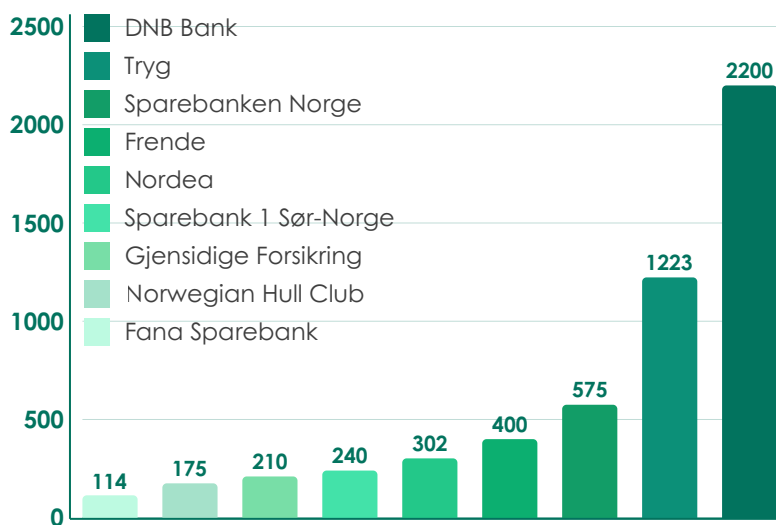
Sektorene i finansbransjen basert på antall ansatte

Selv om de store sektorene dominerer har Bergen et miljø rundt venture-selskaper, fondsmeglerforetak, private equity og investeringsrådgiving. Alle sektorene har målbare sysselsettingstall.

Figur 1.3

De ni største bedriftene, med utgangspunkt i antall ansatte

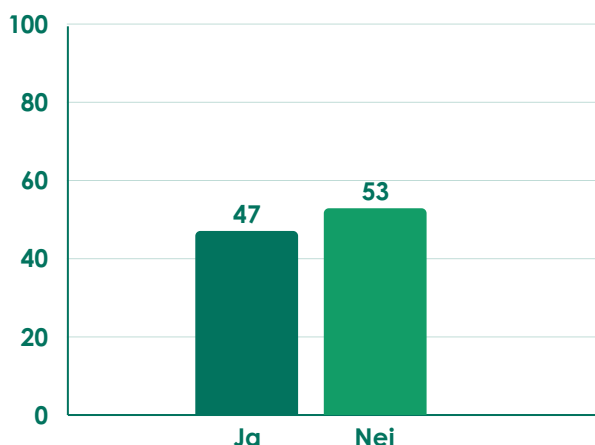
Her ser vi de 9 største virksomhetene basert på antall ansatte. Tallene er hentet ut ved hjelp av spørreundersøkelse, samt opplysninger fra proff.no.

Vi ser at 8 av de 9 selskapene tilhører i de to største kategoriene nemlig forsikring og konvensjonell bankvirksomhet.

Virksomhetenes ekspansjoner

Figur 1.4

Andel bedrifter (%) som har ekspandert virksomheten deres

Fra undersøkelsen fremkommer det at nærmere 80% av ekspansjonen har sin grobunn i økt omsetning/etterspørsel, og økt sysselsetting. Vi ser også at en stor del av utviklingen skyldes en økning tilbud av nye produkter og tjenester fra virksomhetene. I alt tyder det på at ekspansjonstakten i Bergensregionen har stabilisert seg etter noen år med vekst.

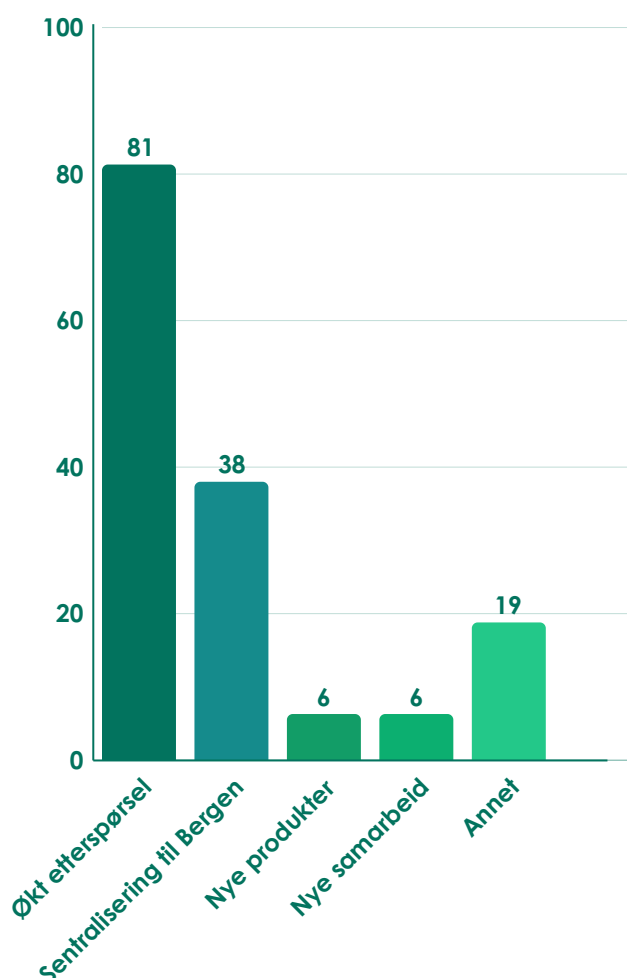
Selv om andelen virksomheter som har ekspandert siden 2023 er noe lavere enn perioden mellom 2020 og 2023, viser tallene likevel at nesten halvparten av aktørene fortsetter å utvide virksomheten sin. Det gir et bilde av en næring som, til tross for bransjeutfordringer og markedsuro, fortsatt har tro på vekst og investeringer i regionen. Dette vitner om en region som fortsatt er drevet av innovasjonsmuligheter, hvor det er et stadig behov etter nye løsninger og nye måter å takle utfordringer på.

Nesten halvparten av aktørene i undersøkelsen rapportere at de har ekspandert sin virksomhet i Bergensregionen siden 2023. Fra 2021 til 2023 lå det samme tallet på 52.4%.

Det indikerer at selve ekspansjonsveksten har avtatt noenlunde fra tidligere perioder, men at veksten fortsatt er stabil og vedvarende på tross av bransjeutfordringer og generell usikkerhet i markedet.

Figur 1.5

Årsaker til ekspansjon (%)

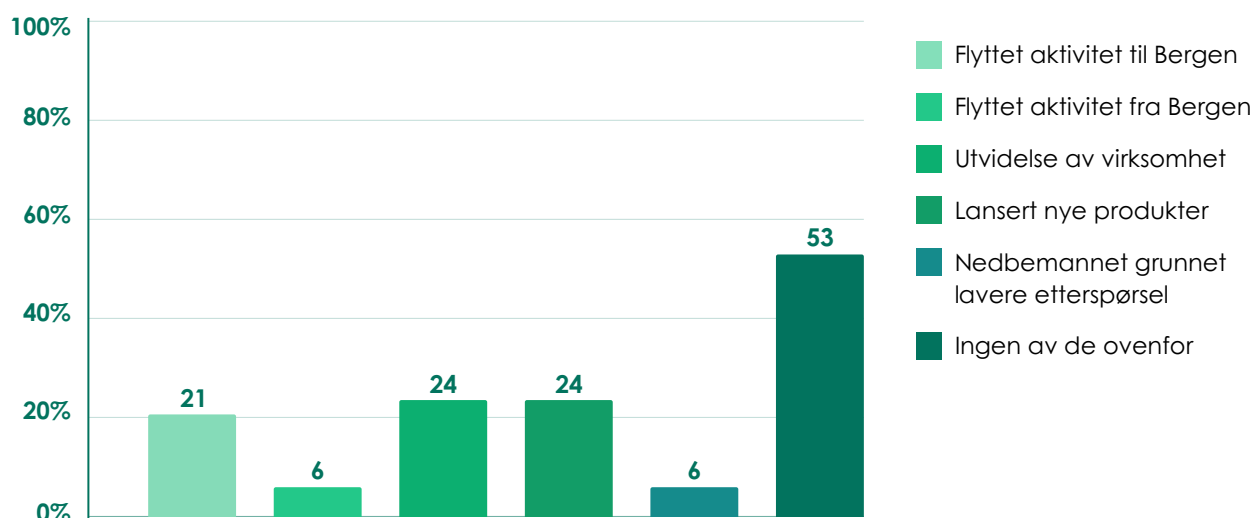
Utvikling og endring siden 2023

Selv om mange virksomheter har ekspandert siden 2023, er bildet samtidig nyansert. Det er ikke alle som har utvidet eller endret sin virksomhet i perioden.

For å få en bedre forståelse av utviklingen, har vi også sett nærmere på hvordan bedriftene konkret har endret sin aktivitet siden 2023.

Figur 1.6

Årsaker til endringer i bedriftene siden 2023 (%)

Fra undersøkelsen fremkommer det at aktørene har opplevd ulike endringer i vekst siden 2023.

Det er verdt å merke seg at 23.5% av aktørene i undersøkelsen har lansert nye produkter og tjenester, og like mange har utvidet sitt virksomhetsområde siden 2023.

Dette underbygger at innovasjon og tjenesteutvikling er viktige innsatsområder for mange aktører i Bergen, selv i et mer forsiktig konjunkturbilde.

Flytting av aktivitet inn til regionen (20.6%) fremstår som klart vanligere enn utflytting (5.9%), og signaliserer at Bergensregionen fortsatt har en tiltrekningskraft for finansielle virksomheter.

Mens enkelte har flyttet til regionen, ser vi samtidig at noen også har måttet nedbemanne som følge av lavere etterspørsel.

Dette understreker at selv i en region preget av vekst, er det fortsatt deler av næringen som møter motvind.

Næringer i Finansbyen Bergen

Som vi ser av undersøkelsen har Bergen et bredt spekter av næringer. Hovednæringen er revisjon, konvensjonell bankvirksomhet, skadeforsikring og annen finansiell virksomhet.

Under annen finansiell virksomhet inngår; investering i næringseiendom, innkasso, kredittopplysning og investornettverk. Det er en balansert fordeling mellom ulike næringer, noe som reflekterer Bergensregionens brede kompetanse.

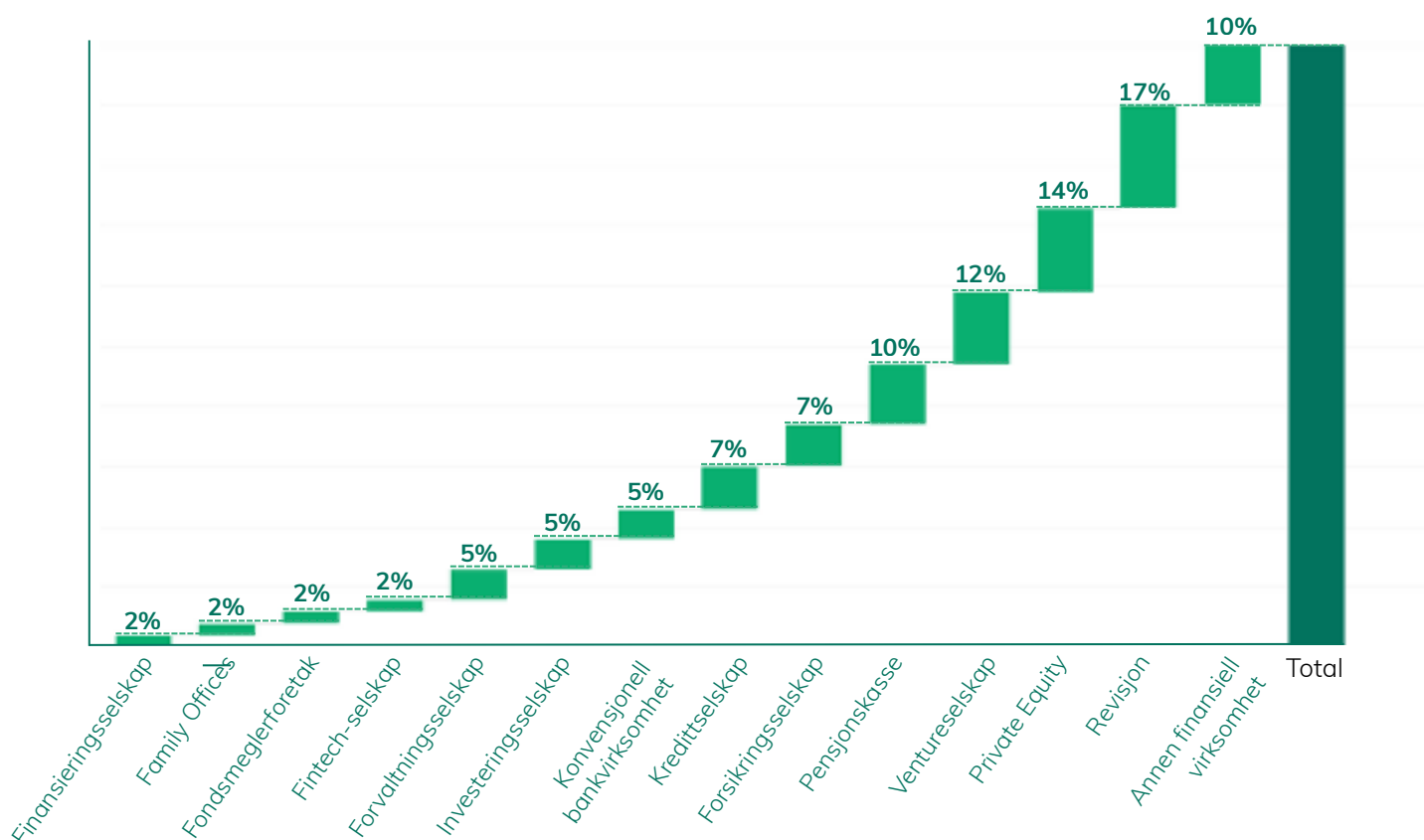
Sammenligner vi næringene i Bergen med tidligere data ser vi at de største næringene som annen finansiell virksomhet og bankvirksomhet har holdt seg store fra 2015. I tillegg har revisjon hatt samme andel av næringen siden 2023.

Dette vitner om at den brede kombinasjonen av næringer som er tilstede i bergensregionen er svært robust. Bergen har alt fra klassiske finansinstitusjoner innen bank, revisjon og forsikring til oppstart-selskaper, fintech, investeringsmiljøer og unoterte selskaper.

Figur 1.7

Næringene i Bergen

■ Fordeling av næringer ■ Total

Hovedkontoret til bedriftene

Hovedkontoret til en bedrift spiller ofte en nøkkelrolle i styringen og utviklingen av virksomheten. Bergen har i denne sammenhengen etablert seg som et attraktivt og strategisk knutepunkt for finansnæringen i Norge. For å få bedre innsikt i næringsstruktur og lokalisering har vi kartlagt hvor respondentene i årets undersøkelse har sine hovedkontor.

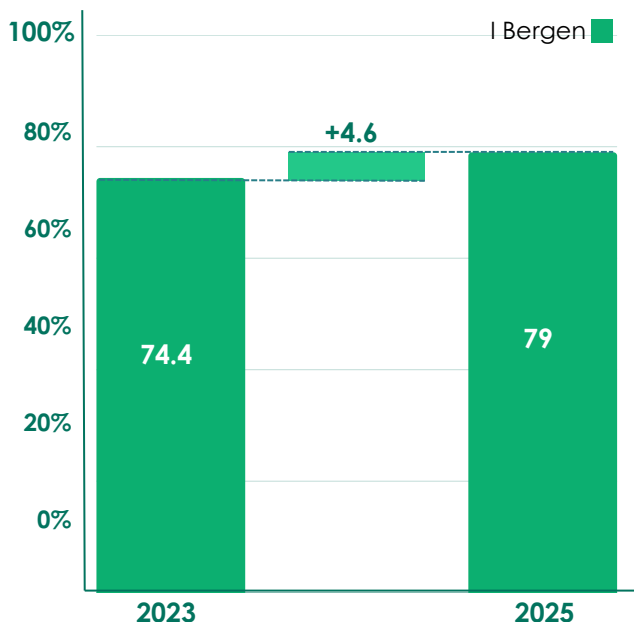
Resultatene viser at hele 79% av de 42 bedriftene som har svart, har valgt å ha sitt norske hovedkontor i Bergensregionen. I denne grafen er det antallet som telles, og hver bedrift er én enhet – uavhengig av størrelsen på bedriften.

Dette er en tydelig bekreftelse på at Bergen er et foretrukket sted for flere ledende finansaktører, og det styrker byens posisjon som et nasjonalt finansielt tyngdepunkt. Bare 21% av virksomhetene har hovedkontor utenfor regionen. Tallene viser at Bergen ikke bare tiltrekker seg virksomheter – det er et sted hvor bedrifter ønsker å ha sitt beslutningssenter.

Denne utviklingen støttes også av en positiv trend over tid. I forrige undersøkelse fra 2023 oppga 74.4% at de hadde hovedkontor i Bergen. I år har denne andelen økt med 4.6%, noe som vitner om en økende tillit til regionen som base for styrende funksjoner.

Figur 1.8

Hvor mange av bedriftene har sitt norske hovedkontor i Bergen? (%)

Dette viser at flertallet av respondentene er lokalisert i Bergenregionen, noe som kan indikere at næringslivet i regionen er sterkt representert.

Blant hovedaktørene finner Sparebanken Norge, tidligere Sparebanken Vest, har sitt hovedkontor i byen og spiller en sentral rolle i det regionale bankmarkedet. DNB Livsforsikring, en av Norges største aktører innen kapitalforvaltning, er også etablert med hovedkontor i Bergen.

Disse eksemplene illustrerer hvordan Bergen fungerer som en kjerne for finansielle tjenester og kompetanse på nasjonalt nivå.

Samtidig har enkelte bedrifter hovedkontor utenfor regionen, noe som viser at Bergens næringsliv er godt integrert i større nasjonale og internasjonale nettverk.

Denne kombinasjonen av lokal tilstedeværelse og ekstern tilknytning legger til rette for verdifull kompetanseutveksling og samarbeid.

Når vi analyserer data på tvers av bransjer, ser vi at Bergen har en bred appell: uavhengig av hvilken næring bedriften tilhører, er det mange som har valgt å legge sitt hovedkontor her. Dette tyder på at regionen har kvaliteter som gjør den attraktiv på tvers av sektorer – enten det gjelder kompetanse, infrastruktur, samarbeidspartnere eller livskvalitet.

Av alle de spurte bedriftne, hadde 100% av både Family Offices, Fondsmeglerforetak, FinTech-selskaper, Forvaltningsselskap, Kredittselskap, Livsforsikring, Pensjonskasse, Venture Selskap, Private Equity, Revisjon og annen finansiell virksomhet sitt hovedkontor i Bergensregionen.

Derimot hadde alle spurte Investeringsrådgivingselskap sitt hovedkontor utenfor Bergensregionen.

Når det gjelder Finansieringsselsap, Investeringselskap, Konvensjonell bankvirksomhet og Skadeforsikring, var det en jevn fordeling av om hovedkontoret var lokalisert i eller utenfor Bergensregionen.

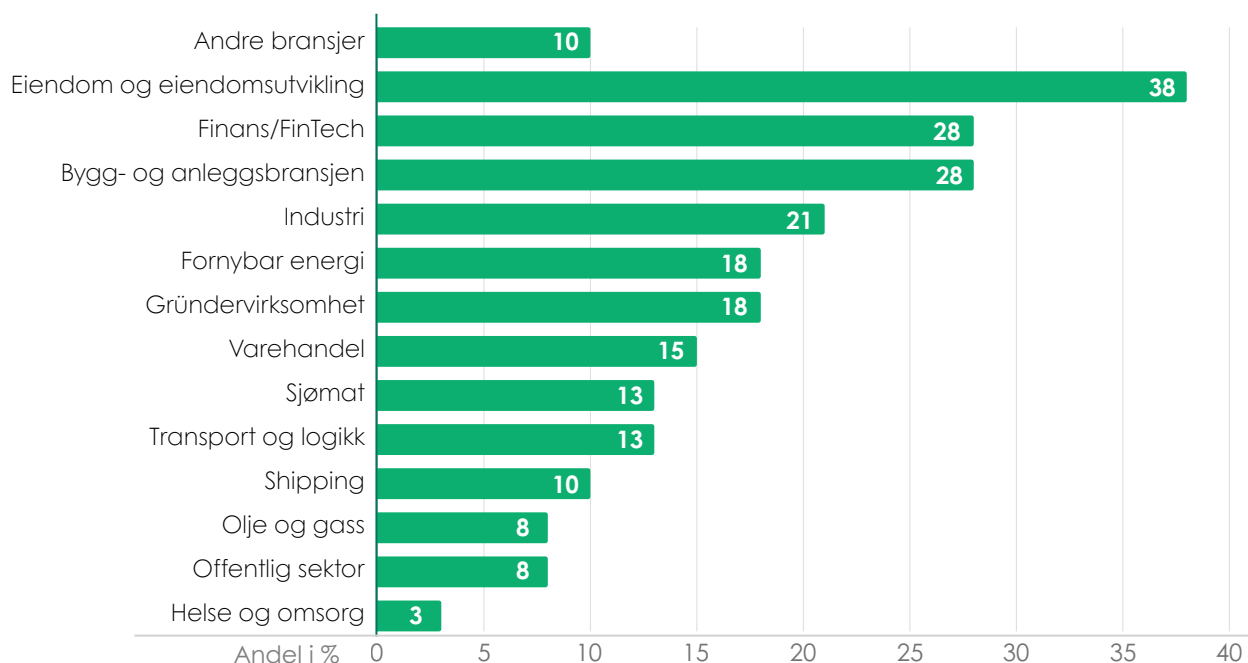
Bergens bransjeansvar

Når vi nå går videre til å se nærmere på hvilke næringer Bergens finansmiljø har ansvar for, blir det tydelig hvordan denne posisjonen materialiserer seg i konkrete kundegrupper og bransjer.

Dette gir innsikt i hvilke sektorer som er avhengige av finanskompetansen i regionen, og hvordan denne kompetansen er med på å forme næringslivet i og utenfor Bergen.

Figur 1.10

Hvilke bransjer kommer finansvirksomhetens kunder fra? (%)

Virksomhetene i Bergensregionen har flest kunder i eiendoms-utvikling og eiendom, og innenfor bygg- og anleggsbransjen. Vi ser videre at kundene er spredt utover et bredt spekter, noe som vitner om at Finansnæringen i Bergen har et stort ansvar for andre bransjer i regionen.

I likhet med 2023 er eiendomsutvikling og eiendom fortsatt på topp, noe som viser et lojalt kundesegment. Vi har derimot hatt en reduksjon i kunder knyttet til maritim og sjømat.

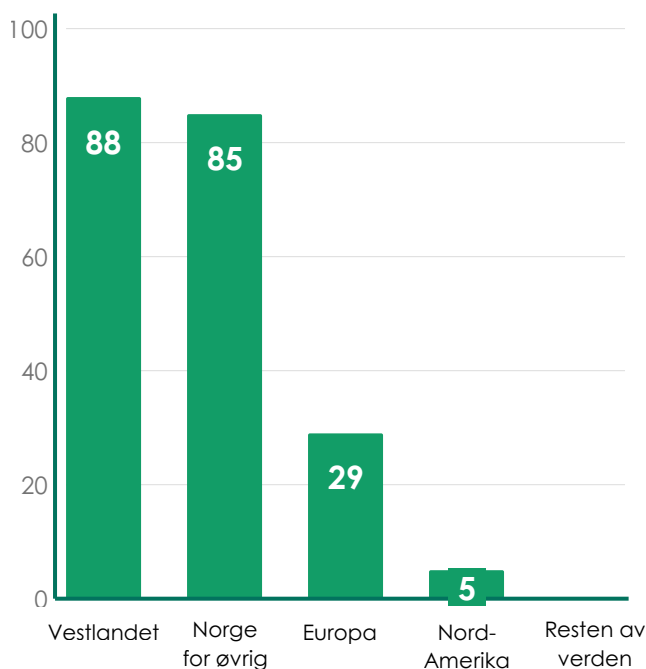
I tillegg har vi hatt en nedgang blant kunder i gründervirksomheter, men vi kan ikke trekke en konklusjon om det er fordi det er færre gründervirksomheter i Bergen eller om det er fordi andre næringer er blitt større.

Færre gründere er imidlertid naturlig i mer urolige tider, hvor færre tør å satse risiko for å begynne et gründerselskap. Dette er interessant å bemerke seg, og vil diskuteres mer under avsnittet om Venture-kapital.

Hvor er kundene til finansbyen Bergen?

Figur 1.11

Oversikt over kundene til Bergensbaserte finansbedrifter (%)

Diagrammet illustrerer fordelingen av bedriftenes kunder basert på geografisk lokasjon. Totalt har 88% av bedriftene kunder i Vestlandet, mens 85% av bedriftene har kunder i resten av Norge. 29% av bedriftene har kunder som befinner seg i Europa.

Dette kan indikere at de fleste bedriftene i Bergenregionen primært operer i det norske markedet, med en relativt jevn fordeling mellom Vestlandet og resten av Norge. Samtidig viser andelen europeiske kunder at noen bedrifter også har en internasjonal base.

Vi ser óg at ingen av respondentene har hatt sin topp 3 kundegruppe i Asia eller Sør-Amerika. Sammenligner vi dette med 2023 ser vi at mesteparten av kundene også da tilhørte Vestlandet og Norge for øvrig.

Vi ser også at andelen bedrifter som har kunder i Eurpoa har økt fra 16.7% til 29%. Dette kan indikere at Bergenregionen har blitt mer internasjonal de siste to årene.

“Bedrifter i Vestland eksporterte varer og tjenester for 235 milliarder kroner i fjor, utenom olje og gass. Størstedelen av eksporten går til EU.

Vestland fylke er det største eksportfylket for både maritim eksport, sjømateksport og eksport fra kraftintensiv industri.”

Kilde: Eksportmeldingen 2025 av Menon Economics.

Spisskompetanse

Selv om kun 79% av virksomhetene har sitt hovedkontor i Bergen, indikerer funnene at Bergenskontorene ofte innehar en viktig rolle i selskapets verdikjede, med ansvar for sentrale funksjoner og spisskompetanse. Dette understøttes av det brede tjenestespekteret som tilbys til et mangfold av kunder i ulike bransjer.

I dette avsnittet ser vi nærmere på hvilken spisskompetanse virksomhetene i regionen faktisk besitter, og hvordan denne samsvarer med kundenes behov.

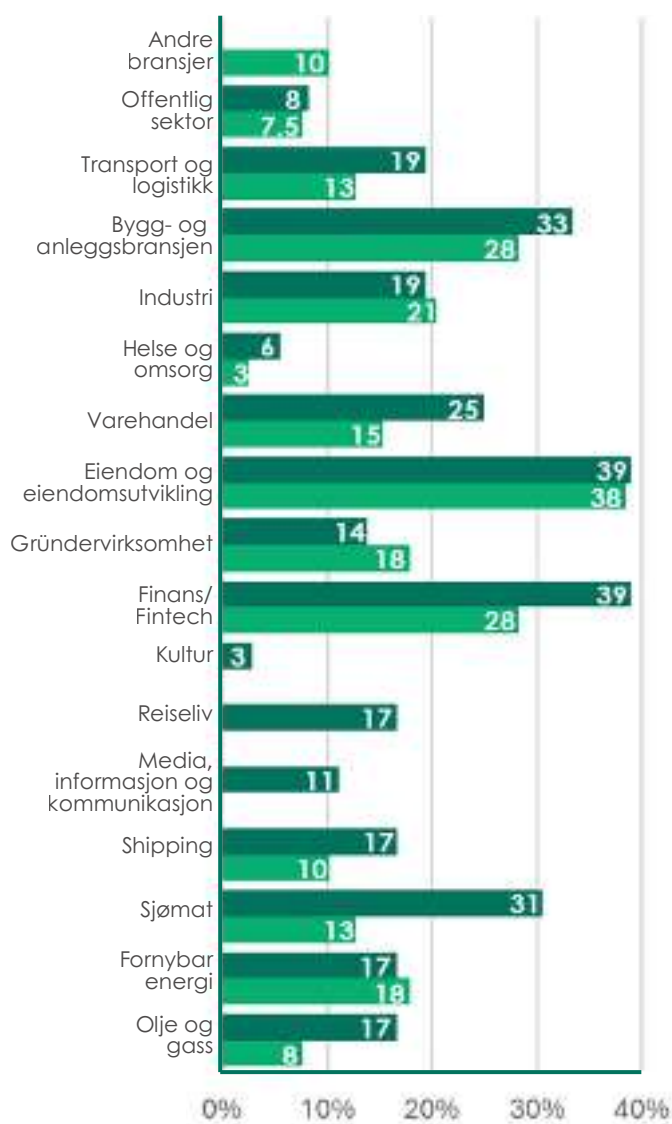
I diagrammet ser man prosentvis hvor mange selskaper som har svart hvilken spisskompetanse de besitter, i tillegg ser man prosentvis innenfor hvilke kategorier kundene er. Ut ifra undersøkelsen svarer 39% av bedriftene at de har spisskompetanse på eiendom og 39% svarer de har spisskompetanse på Finans/Fintech. I tillegg svarer 33% at de har spisskompetanse på Bygg- og anleggsbransjen, og 31% svarer at de har spisskompetanse på Sjømat.

Totalt sett gjenspeiler spisskompetansen kundenes bransje, dette vitner om Finansbyen Bergen sitt store ansvar i å tilby sine kunder gode tjenester. Det indikerer også at selskapene besitter den kompetansen som trengs for å håndtere sine kunder. Man bør derimot legge merke til det store avviket mellom spisskompetanse og kunder innen Sjømat. Dette viser at Bergensregionen besitter svært mye kompetanse, som kanskje ikke blir fullt utnyttet.

Figur 1.12

Bedriftenes spisskompetanse

■ Spisskompetanse ■ Flest kunder

Sammenligner spisskompetansen fra 2023 ser vi at eiendom, bygg og anlegg, og marin fortsatt er på topp. Det har i tillegg vært en reduksjon i spisskompetanse på gründerskap og fornybar energi, noe som samsvarer med reduksjonen i kunder i begge disse bransjene.

02

Bergen som Gründerby

Gründerbyen Bergen kjennetegnes av et fremvoksende innovasjonsmiljø, sterke fagmiljøer innen teknologi og økonomi, samt økt tilgang på kapital og støttestrukturer for oppstartsselskaper.

Med en kombinasjon av akademisk tyngde, klyngeorganisasjoner og ambisiøse gründere har Bergen utviklet en tydelig posisjon som en by der nye ideer får grobunn.

I denne delen av rapporten ser vi nærmere på hvordan venturekapitalen er organisert i Bergen, hvilke miljøer og selskaper som utgjør byens fintechsektor, og hvordan aktørene samarbeider for å fremme vekst og innovasjon.

Vi belyser også hvilke utfordringer som finnes i dagens økosystem, og hvilke grep som kan styrke Bergen som en attraktiv og levedyktig gründerby.

Venturekapital i Bergen

Blant 12 Bergensbaserte aktører som arbeider med venturekapital, kommer det frem at det er betydelige forskjeller i bemanning, investeringsnivå og tilgjengelig kapital.

Ni av aktørene oppgir at de har én eller flere personer som jobber med venturekapital. Antallet varierer fra deltidsressurser til dedikerte team med opptil 10 årsverk.

Tre aktører har ingen ansatte som jobber med venturekapital, noe som kan tyde på at investeringene i disse tilfellene skjer gjennom eksterne partnere, fondsløsninger eller at ventureinvesteringer ikke er prioritert.

I 2024 ble det investert over

389 mNOK

i ventureselskaper blant aktørene.

Investeringene varierer i størrelse, men viser samlet sett at det har vært en aktiv kapitaltilførsel til oppstartsselskaper i året som gikk. Samtidig viser dataen at flere aktører ikke har foretatt noen investeringer i 2024, noe som kan skyldes strategi, timing eller interne prioriteringer.

Figur 2.1

Oversikt over bedriftenes arbeid med venturekapital

Når det gjelder kapital tilgjengelig for investering per dags dato, viser datagrunnlaget at det totalt er tilgjengelig omtrent 3.55 milliarder kroner. Dette inkluderer både mindre fond og enkeltaktører med kapitalreserver i størrelsesorden hundrevis av millioner, samt én aktør med rundt to milliarder kroner tilgjengelig alene.

Dette viser at det finnes betydelig kapasitet for videre investeringer i oppstartsselskaper. Samlet viser analysen at det finnes et aktivt og kapabelt venturemiljø i Bergen.

Intervju med Grieg Kapital

I et intervju med Grieg Kapital fikk vi innsikt i hvordan venturenæringen har vokst og hvordan den vokser i Bergen. I forbindelse med rekruttering kom det frem at trenden med studenter som beveger seg mot Oslo er en utfordring or næringslivet i Bergen.

Mange finansinstitusjoner har bygget ned driften i Bergen og flyttet den til Oslo-kontorene. For å motvirke en slik trend var det viktig å tydeliggjøre standpunkt om base i Bergen og synliggjøre bedriften som en "Bergensbedrift".

Samtidig understreket Grieg Kapital at flere ventureselskaper nå etablerer seg utenfor Oslo, noe som viser en motsatt trend. Rekruttering av unge talenter ble trukket frem som en utfordring, og her er synlige karrieremuligheter og internships avgjørende for å tiltrekke seg kandidater, mens konkurransedyktige betingelser og en sterk bedriftskultur bidrar til å beholde dem.

Tilgangen på relevant kompetanse i Bergen ble vurdert som god innen økonomi og forretningsforståelse, men svakere innen tekniske fag. Når det gjelder kapitaltilgang for startups, påpekte Grieg Kapital at markedet er krevende, med fond som er fullinvestert og kapitalrunder som tar lengre tid enn før. Deres investeringsfokus ligger på bærekraftig protein, havteknologi og B2B SaaS, med selskaper fra Late Seed til Series A. De ser særlig etter selskaper med bevist forretningsmodell, riktig ledelse og et stort markedspotensial.

Videre ble det trukket frem at venture- og investeringsfond har vokst i både Bergen og Trondheim, og at en strategisk fordel ved å ha base i Bergen er nærheten til sjømat- og shipping-næringen.

Til slutt ble investeringsstrategier og ESG-faktorer nevnt, hvor Grieg Kapital har spisset sin tilnærming og fokuserer mer på scaleups enn startups, med en særlig interesse for teknologier som muliggjør kostnadsoptimalisering og digitalisering.

Det er altså svært nytt at utdanningsinstitusjonene i Bergen har begynt å kombinere både teknologi og økonomi, men de siste årene har alle de store utdanningsstedene laget nye programmer for å dekke dette behovet.

NHH har laget et bachelorprogram som heter Business in Economics and Data Science (BEDS), HVL arbeider med å tilby et masterprogram innen industriell økonomi, og UiB har opprettet programmet "Informasjonsteknologi og økonomi", et sivilingeniørstudie med sterke innslag fra økonomi.

Disse endringene innenfor studietilbud er forhåpentligvis noe næringslivet i Bergen kommer til å merke de neste årene når studentene som går på disse studiene.

FinTech-hovedstaden Bergen

Bergen har etablert seg som et sentralt knutepunkt for FinTech i Norge, hvor byen har tilholdssted for NCE Finance Innovation. Organisasjonen er en sentral klyngeorganisasjon som støtter utviklingen av FinTech-miljøet i regionen, blant annet gjennom samarbeid med akademia, kapitalmiljøer og næringslivet.

NCE Finance Innovation samarbeider med over 100 selskaper og partnere for å fremme innovasjon og verdiskapning i FinTech-industrien. I tillegg arrangeres Norway FinTech Festival i Bergen, en årlig konferanse som samler FinTech-aktører fra Norge og internasjonalt.

Som en del av satsingen på å styrke økosystemet for FinTech i Bergen, etablerte NCE Finance Innovation i 2019 en FinTech-inkubator. Målet var å tiltrekke seg små FinTech-selskaper og legge til rette for samlokalisering med andre aktører i bransjen. Inkubatoren er plassert på Media City og tilbyr fleksible arbeidsplasser til FinTech-startups.

Huben skal også fungerer som en møteplass for samarbeid, nettverksbygging og innovasjon. Tiltaket er et konkret bidrag til å styrke både samhandlingen og vekstmulighetene i byens FinTech-sektor. Bergen Næringsråd og Ekspertgruppe finans har også spilt en sentral rolle i oppstarten av NCE Finance Innovation, og er fortsatt samarbeidspartnere i utviklingen av FinTech-miljøet i Bergen.

Definisjon på FinTech

«FinTech (finansteknologi) er et paraplybegrep for teknologi som brukes i finansielle produkter og tjenester. Dette kan for eksempel være innen kundencære tjenester som betaling, sparing, finansiering, aksjehandel og forsikring.

Fintechløsninger er også med på å digitalisere, forenkle og forbedre prosesser i en virksomhet, for eksempel robotisering av manuell saksbehandling» (PWC)

Foto: Eirik Hagesæther

FinTech-aktører i Bergen

Bergen har et aktivt FinTech-miljø med både etablerte selskaper og startups innen betaling, sparing, investering og forsikring.

Noen av de mest fremtredende aktørene inkluderer Horde, Bueno, Quantfolio, Stacc Escali, GoScore og Heder Bank. Selskapene tilbyr digitale løsninger for alt fra kredittvurdering og personlig økonomistyring til automatisert investeringsrådgivning og betalingsløsninger.

FinTech-miljøet er i vekst

Veksten i antall ansatte viser at FinTech-miljøet i Bergen er i utvikling. Basert på tall fra Proff (2023) sysselsatte FinTech-sektoren i Bergen rundt 384 personer. Dette er ekskludert Tietoenvry Fintech Norway som alene har 152 ansatte ved avdelingen i Bergen.

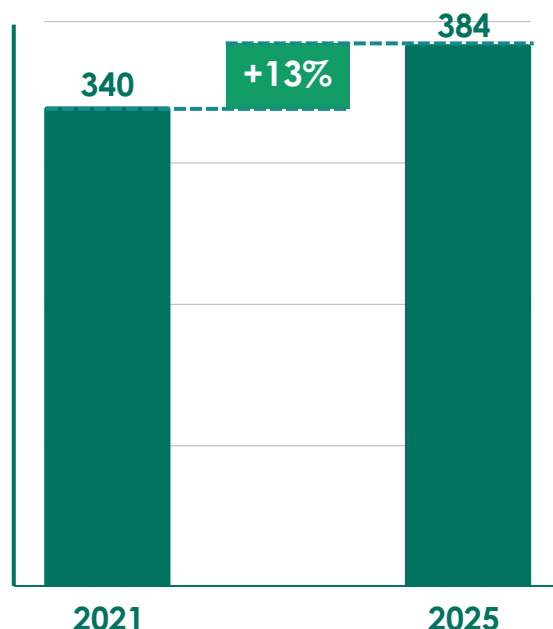
Bulder følger etter med rundt 50 ansatte, ifølge mediekilder. Horde, Uni Micro og Aritma har mellom 30 og 60 ansatte hver. Flere mellomstore selskaper har team på 10 til 20 personer.

I tillegg finnes det mange små selskaper og oppstartsbedrifter med færre enn fem ansatte. Dette viser at FinTech i Bergen består av både etablerte aktører og en stor base av nye initiativ.

Figur 2.2

Utvikling i totalt antall sysselansatte i FinTech-Bergen

Eksempelcase: Heder Bank

Fintech-selskapet Heder Bank er et godt eksempel på en nyetablertaktør som styrker sin satsing i Bergen by. Selskapet relanserte virksomheten i 2024 etter en krevende periode, med nytt navn (fra MyBank), ny ledelse og en revidert strategi.

Banken er en heldigital bank som spesialiserer seg på å tilby skreddersydde finansielle produkter og tjenester til økonomisk ansvarlige kunder. Deres hovedprodukter inkluderer boliglån med konkurransedyktige vilkår og attraktive innskuddsprodukter.

Som en del av sin videre vekst satser virksomheten stort i Bergen by, som følge av byens sterke FinTech-miljø.

Bent Gjendem

FinTech Gründer

"Bergen er best på alt som har med digitalbank å gjøre. Det er derfor vi plasserer hovedkontoret hit"

Tatt fra Bergens Tidende.

Utsagnet understreker både det sterke kompetansemiljøet og infrastrukturen som finnes i byen. I tillegg forteller Gjendem at Bergen har landets sterkeste FinTech-miljø, spesielt innen utvikling og leveranse av digitale banksystemer.

Vekstbarrierer for FinTech

Samtidig har FinTech miljøet også vist seg å være sårbart, særlig for mindre og unge selskaper i oppstartsfasen. To eksempler er Lifeplanner og PNGR, som begge måtte begjære konkurs i 2022.

Lifeplanner utviklet en digital plattform for personlig økonomistyring og livsplanlegging, men klarte ikke å hente nok kapital gjennom en folkefinansieringskampanje og måtte derfor legge ned driften.

PNGR, som tilbød sanntidsoversikt over privatøkonomi, ble tvunget til å slå seg konkurs på grunn av både kapitalmangel og mangel på rett teknologisk kompetanse i teamet.

Disse tilfellene illustrerer hvordan selv gode ideer og relevante produkter ikke nødvendigvis er nok. Tilgang på kapital, kompetanse og brukervekst er avgjørende faktorer for overlevelse.

PNGR

Utfordringer i oppstartsmiljøet

En viktig utfordring for Bergens oppstartsmiljø er mangelen på effektiv kobling mellom lokal kapital og entrepenørskap. Ifølge Shifter (2024) har investorene Henrik Hatlebrekke og Kjetil Holmefjord investert i over 30 oppstartsselskaper, men ingen fra hjembyen Bergen. De peker på et svakt teknologimiljø og lav synlighet i investorlandskapet som hovedårsaker.

Professor Bram Timmermans ved NHH utdyper problemet og peker på et finansieringsgap:

Bram Timmermans

Professor ved NHH

“Bergen har tilgang til stolige finansieringsmidler og enkelte aktører som invester i tidligfase, men det er et stort hull i finansering til skalering”.

Dette viser at Bergen har et udekket potensial for å koble kapital med entrepenørskap. Uten sterkere satsing på risikovillig kapital og bedre synlighet for oppstartsselskaper, risikerer Bergen å havne langt bak mer proaktive innovasjonsmiljøer som Oslo.

I undersøkelsen fremkommer det også et ønske om høyere ambisjoner og bedre rammebetingelser for næringslivet Bergen. En av respondentene peker på at Bergen har et unikt utgangspunkt, men at det kreves mer kapital og sterke politisk vilje for å realisere potensialet.

Følgende blir utalt:

“Vi må ha mye større ambisjoner, mer kapital. Bergen er i en unik posisjon. Skattesystemet i Norge må endres slik at vi legger til rette for nye virksomheter. Se til Sverige. Inviter tidligere finansminister Anders Borg (Sverige) og Jens Stoltenberg til debatt. Formueskatten bør reduseres, lavere utbytteskatt og mye lettere å dele ut opsjoner”

- Anonymt svar fra undersøkelsen.

Uttalelsen reflekterer en frustrasjon over dagens skattepolitikk, og et engasjement for å gjøre Bergen by mer attraktiv for gründere og investorer.

03

Bergen som utdanningsby

Bergen har et sterkt utdanningsmiljø for økonomi, med flere sentrale utdanningsinstitusjoner som Norges Handelshøyskole (NHH), Høgskolen på Vestlandet (HVL), Universitetet i Bergen (UiB), og Handelshøyskolen BI.

Felles for disse utdanningsinstitusjonene er at de tilbyr bachelor- og masterstudier med et bredt spekter av spesialiseringer innen økonomi og administrasjon.

I tråd med utviklingen i arbeidsmarkedet har utdanningstilbudet i Bergen også blitt mer tverrfaglig. UIB tilbyr nå et integrert masterprogram, kalt ITØK, som kombiner sivilingeniørutdanning med økonomisk-administrative fag.

Samtidig introduserte NHH det nye BEDS-programmet (Business, Economics and Data Science) høsten 2024, som retter seg mot studenter med interesse for dataanalyse og teknologi i samspill med økonomi.

Høgskulen på Vestlandet (HVL) utvikler i tillegg en fleksibel mastergrad i industriell økonomi «Flexindøk» med oppstart i 2026. Studiet skal tilbys i Sogndal og utvikles i samarbeid med blant andre Årdal Utvikling og Norsk Hydro. Studiet har fokus på praksisnær kompetanse for produksjonssektoren.

Studentbyen Bergen

Høsten 2024 var det totalt 7 220 økonomistudenter fordelt på BI, NHH, HVL og UIB (ITØK). 5 240 av disse var studenter med finansrelaterte spesialiseringer.

Kjønnsfordelingen blant økonomistudentene med spesialisering innenfor finans er noe skjevfordelt, med 63% menn og 37% kvinner høsten 2024. Når vi tar hensyn til alle retninger innenfor økonomi, er tallet noe mer balansert, noe som tyder på at flere kvinner gjerne velger andre retninger enn finans.

Bergen tiltrekker seg også internasjonale økonomistudenter. I 2024 var det omtrent 240 utvekslingsstudenter innen økonomi, fordelt på de fire institusjonene.

Selv om andelen internasjonale studenter fortsatt er lav sammenlignet med det totale studenttallet, bidrar de til en mangfoldig studentmasse og medbringer verdifulle perspektiver.

Figur 3.1

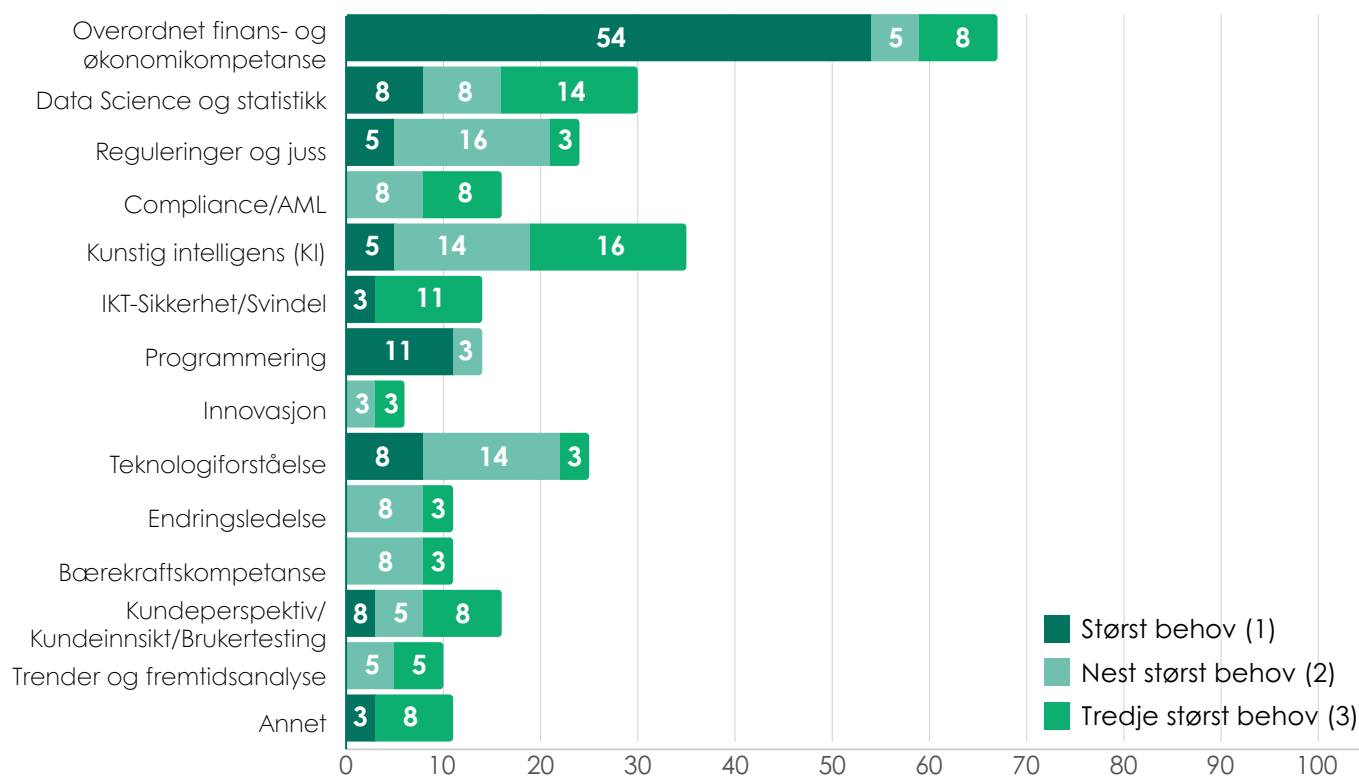
Utvikling av kjønnsfordeling til økonomi- og finansstudenter i Bergen

Behov for økt kompetanse

Figur 3.2

Kompetansebehov i egen bedrift (Rangert 1-3, hvor 1 er størst)

I en undersøkelse for bedriftene i finansbyen Bergen, spurte vi på hvilke områder de opplevde størst behov for kompetanse i dag. Av alle bedriftene svarte 54% at det største behovet var overordnet økonomi og finanskompetanse.

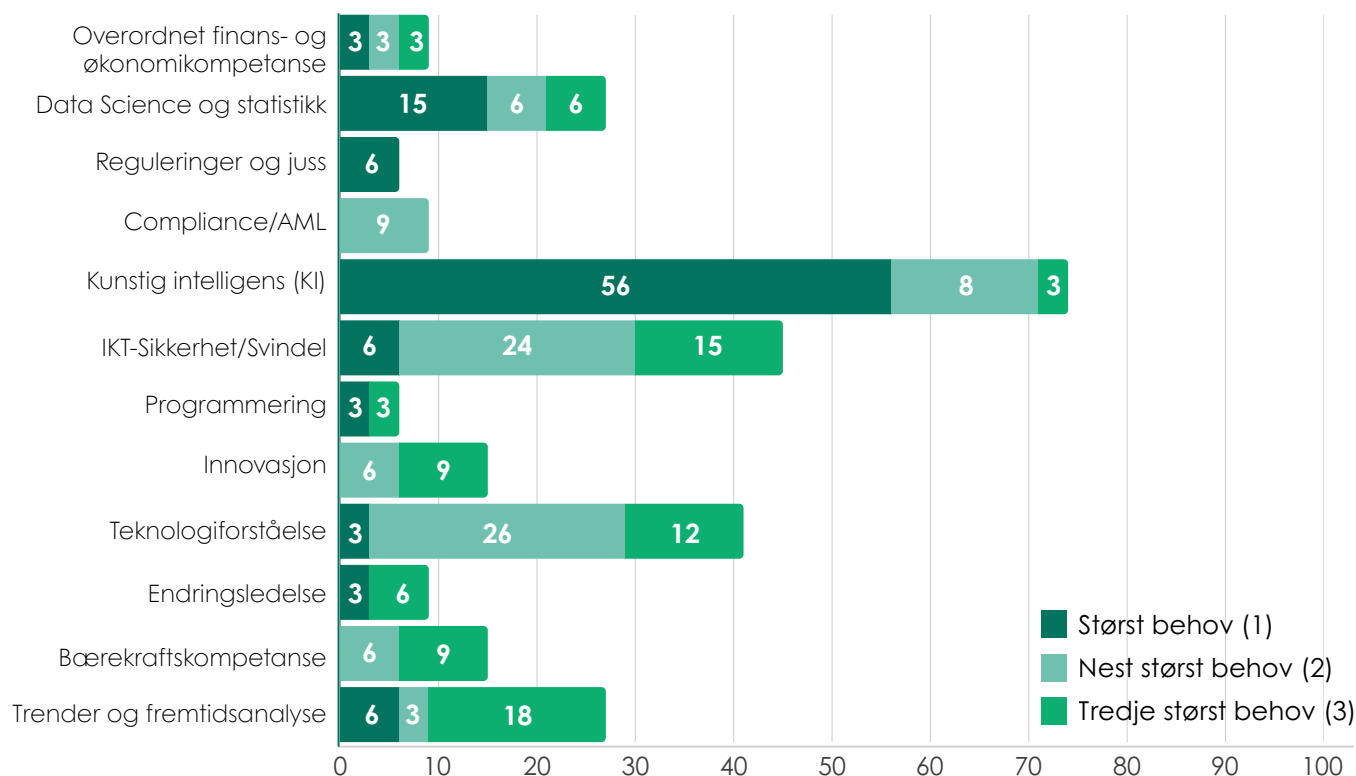
11% av bedriftene svarte at kompetanse innen programmering er det største behovet, mens 8% av bedriftene trekker frem data science og statistikk, samt teknologiforståelse som det største behovet.

Med økte krav til bedriftene er også kompetanse innen reguleringer og jus, er det 16% som trekker frem dette som et viktig behov. Det samme gjelder kunstig intelligens og teknologiforståelse, hvor rundt 14% svarer at dette er viktige kompetansebehov. Sammenligner vi dette med 2023, er kompetansebehovene relativt like som tidligere.

En ting som er verdt å merke seg er imidlertid at behovet for bærekraftskompetanse er betydelig redusert fra tidligere år (52% i 2021, 53.8% i 2023) til under 20% i 2025. Hva som er årsaken til dette er vanskelig å si noe konkret på. En nærmere analyse av bærekraftskompetanse finner du på side 48.

Figur 3.3

Forventet behov for kompetanse (Rangert 1-3, hvor 1 er størst)

Når vi sammenligner tallene med hvilke tre områder bedriftene mener finansnæringen som helhet burde øke kompetansen sin innenfor de kommende årene, ser vi tydelige forskjeller.

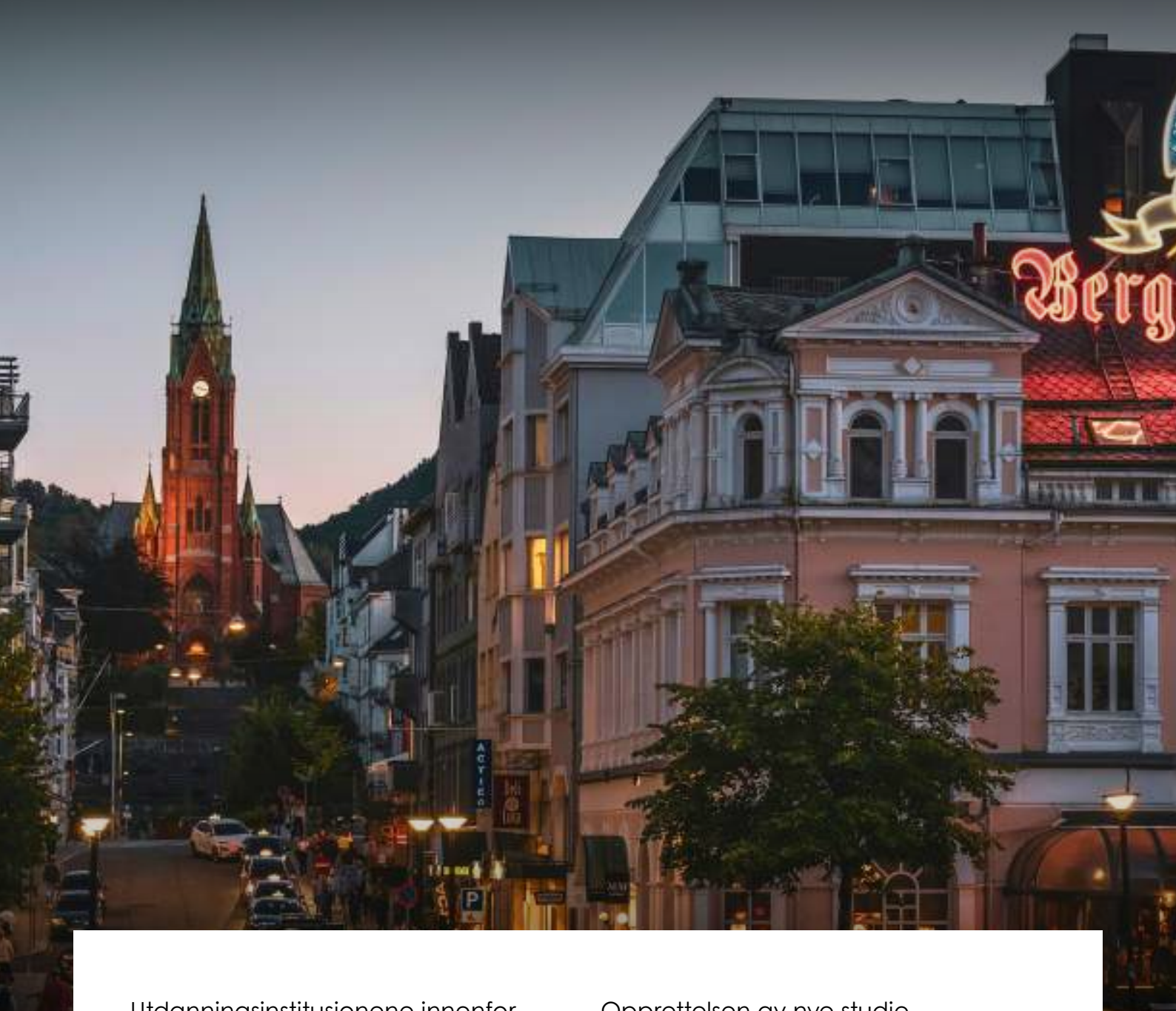
Her vektlegges kunstig intelligens (KI) i mye større grad, hvorav 56% av bedriftene svarer at dette er det største behovet for kompetanse. Samtidig er det 15% som mener at det er større behov for data science og statistikk de kommende årene.

Med raske teknologiske endringer i finans-bransjen er det også 24% som trekker frem at IKT-sikkerhet og svindel også er viktige kompetansebehov, samt 26% trekker frem teknologi-forståelse.

Dette tyder på at de kommende årene blir kunstig intelligens, teknologi-forståelse og analyse og sikkerhet viktige kompetanseområder innen finansnæringen.

Kunstig intelligens representerer en betydelig omveltning for næringen, og vil trolig påvirke både arbeidsmetoder og kompetansebehov i tiden fremover. Dette skyldes at raske endringer innen teknologi, som også endrer kravene i finansnæringen og måten man arbeider på.

En nærmere analyse av hvordan kunstig intelligens påvirker bransjen er presentert i kapittel 4, side 42.

Utdanningsinstitusjonene innenfor økonomi og finans i Bergen er flinke til å tilrettelegge for å sikre riktig kompetanse for å imøtekomme morgendagens krav.

Dette ser vi ved at de implementerer mer teknologi i kombinasjon med tradisjonelle økonomi- og administrative bachelor- og masterprogrammene.

Opprettelsen av nye studieprogrammer som BEDS ved NHH og ITØK ved UiB viser at det legges til rette for å bygge tverrfaglig kompetanse for å imøtekomme morgendagens kompetansekrav.

Dette tyder på at utdanningsmiljøet i Bergen spiller en viktig rolle i å styrke rekrutteringsgrunnlaget for finansnæringen.

Hvem jobber i finansbyen Bergen?

I finansbyen Bergen ser vi at lederstillingene er relativt jevnt fordelt i de ulike virksomhetene, mens noen områder skiller seg ut.

Innen Private Equity, investeringsrådgivning, fondsmeglerforetak og revisjon er andelen menn i lederstillinger betydelig høyere.

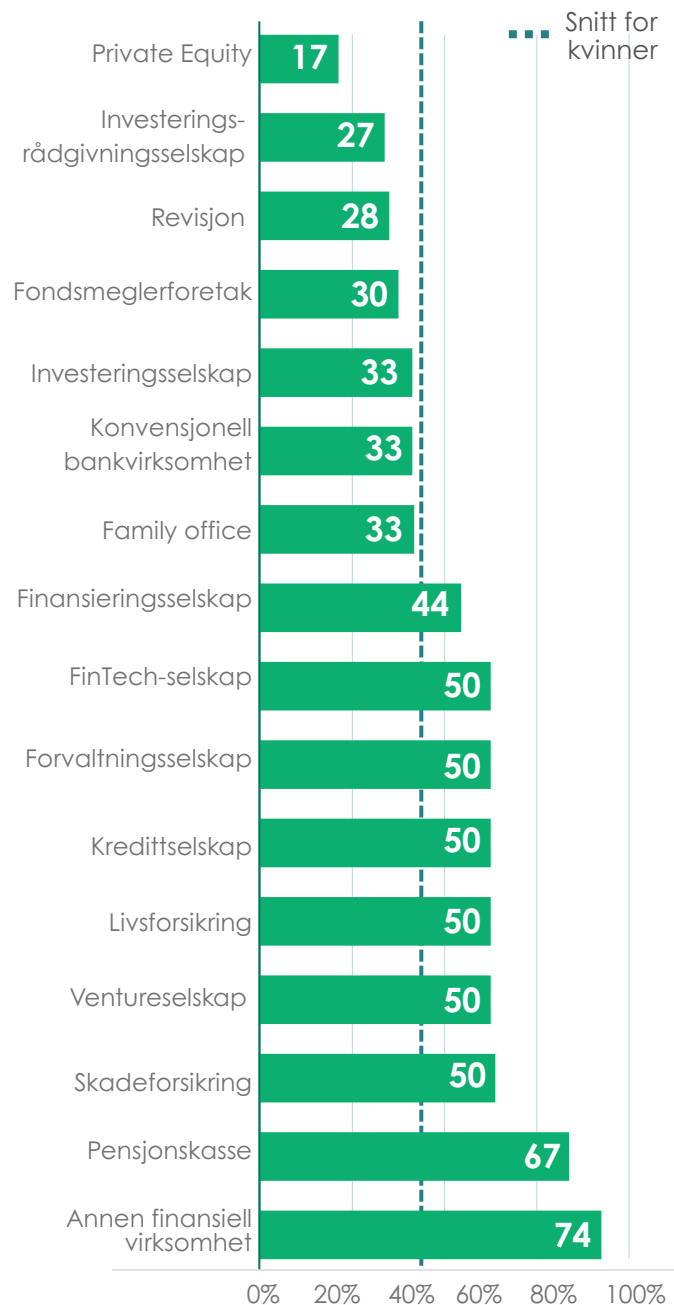
Samtidig ser vi at andelen kvinner er større i områder innenfor pensjonskasse og annen finansiell virksomhet. Totalt er den totale kvinneandelen i lederstillinger på tvers av bransjer på 42.9%.

Ifølge Finans Norge, er kjønnsbalansen i finansnæringen relativt jevn, med 46% kvinner og 54% menn i 2024. Finansnæringen har også en høy kvinneandel i lederstillinger i forhold til andre norske næringer, selv om andelen har falt noe de siste årene.

Dette skyldes ofte at lederstillingene ikke krever høyere utdanning, og faller bort etter hvert som bedriftene innfører digitale løsninger (Finans Norge, 2025).

Figur 3.4

Vektet gjennomsnitt for andelen kvinner i lederstillinger (%)

Arbeidsspråk

I finansbyen Bergen er skandinavisk det dominerende arbeidsspråket, og er brukt av 91% av bedriftene.

Samtidig ser vi at en betydelig andel svarer at de også benytter engelsk (32.4%), noe som kan tyde på at mange bedrifter har en internasjonal dimensjon eller ansetter ikke-skandinavisktalende medarbeidere.

Bruken av andre språk er relativt lav (8.8%), men det kan indikere spesifikke behov i enkelte sektorer

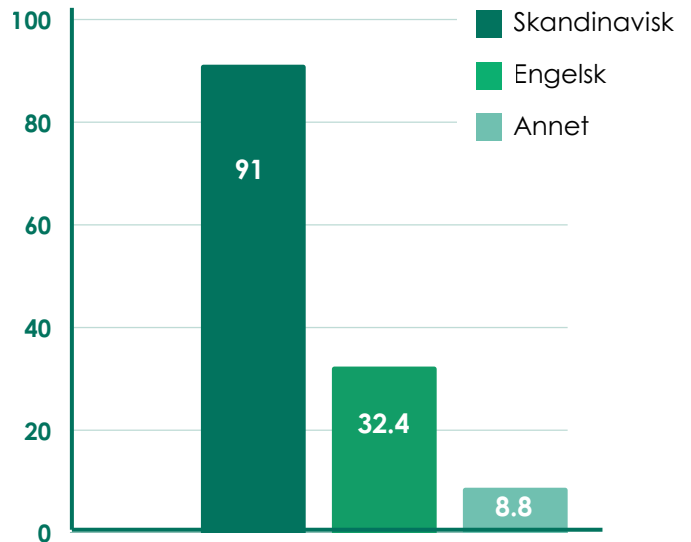
Dataene fra undersøkelsen viser at det har vært minimale endringer i bruken av engelsk som arbeidsspråk siden 2023.

Hele 72.7% av respondentene oppgir at de ikke har hatt noen økning i bruken av engelsk i arbeidsmiljøet. Samtidig rapporterer 18,2% at de har opplevd en økning i bruken av engelsk som arbeidsspråk.

Dette kan skyldes økning i ansatte med internasjonal bakgrunn, krav fra internasjonale kunder eller krav fra arbeidsoppgavene, da dette i hovedsak er de viktigste årsakene til at engelsk blir benyttet som arbeidsspråk.

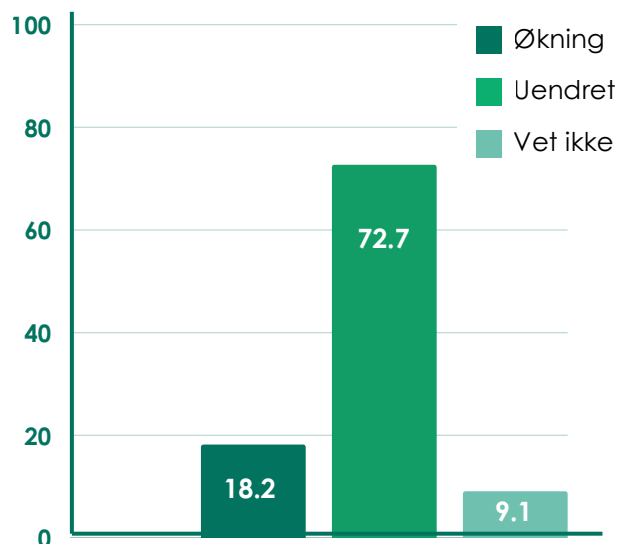
Figur 3.5

Hvilket arbeidsspråk bruker bedriftene i Bergen? (%)

Figur 3.6

Utvikling i antall ansatte med engelsk som arbeidsspråk (%)

Ser vi nærmere på hvilke avdelinger som bruker engelsk som arbeidsspråk, er det for det meste kundesvendte funksjoner, stab- og støttefunksjoner, samt IT-avdelingen er de mest dominerende områdene.

Følgelig anvendes engelsk altså i roller som krever direkte kundeskontakt, interne støtte-tjenester og teknologiske løsninger. Dette understreker hvordan globalisering og en stadig mer internasjonal arbeidsstyrke påvirker språklige valg i virksomheter.

Engelsk fungerer som et felles kommunikasjonspråk på tvers av nasjonaliteter, noe som bidrar til effektiv samhandling internt og eksternt.

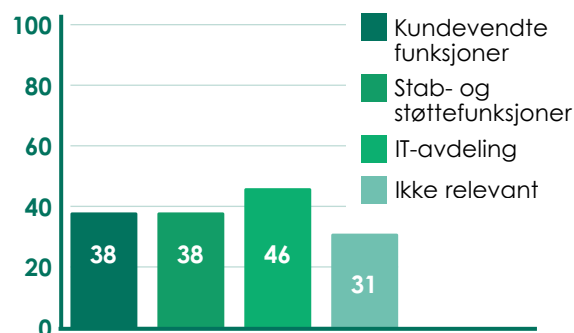
Rundt 82% mener at engelsk som arbeidsspråk ikke skaper utfordringer. Samtidig opplever rundt 9% utfordringer med bruk av engelsk, noe som hovedsakelig er grunnet interne kommunikasjonsvansker i virksomheten.

Flere av bedriftene oppgir imidlertid at de opplever fordeler med å bruke engelsk som arbeidsspråk (61%). Blant de fremhevede fordelene er forbedret eksternt kommunikasjon og økte muligheter for rekruttering av internasjonale talenter.

Ved å benytte engelsk som arbeidsspråk kan virksomheter lettere tiltrekke seg høyt kvalifiserte kandidater fra et globalt arbeidsmarked, noe som kan styrke både kompetansen og konkurranseevnen.

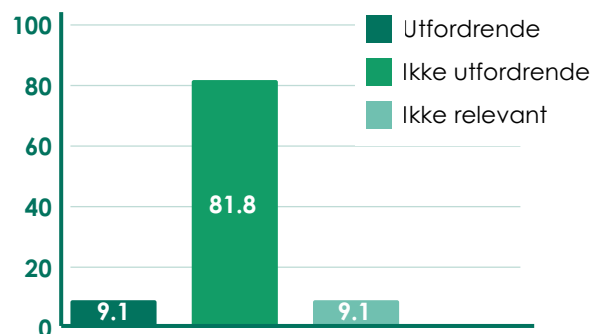
Figur 3.7

Hvor jobber de ansatte med engelsk som arbeidsspråk? (%)

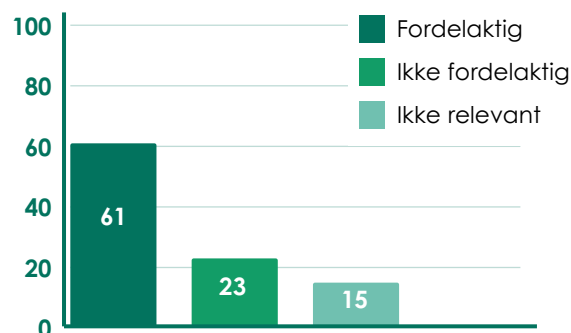
Figur 3.8

Opplevs engelsk utfordrende? (%)

Figur 3.9

Opplevs engelsk fordelaktig? (%)

I tillegg bidrar et felles språk til en mer enhetlig kommunikasjon med kunder, leverandører og internasjonale samarbeids-partnere, noe som kan skape bedre relasjoner og styrke bedriftens posisjon i markedet.

Rekruttering i Bergen

For å danne et bilde av rekrutteringen i Bergen, har vi vært i kontakt med både masterstudenter og nyutdannede for å samle deres erfaringer. I tillegg er det undersøkt hvordan dette samsvarer med hvordan bedriftene rekrutterer, og deres opplevde fordeler og utfordringer knyttet til rekruttering.

Oppfatningen av rekruttering blant studentene i Bergen er relativt like. Byen oppleves som et fint sted å studere, men likevel velger mange å flytte etter fullførte studier. To faktorer som ofte trekkes frem er familiære forhold og nettverk.

Studenter fra Bergen legger særlig vekt på nettverk og jobbmuligheter i sine vurderinger av hvor de ønsker å etablere seg etter endte studier.

Flertallet av studentene nevner Oslo som det mest naturlige valget etter endte studier, spesielt for dem som ønsker en karriere innen finansbransjen.

Begrunnelsene handler om at de opplever at Oslo har bedre jobbtillbud og karrieremuligheter i tillegg til større nettverk sosialt og faglig. I tillegg trekkes det frem at Oslokontorene er mer synlige og man derfor har mer kjennskap til disse, noe som også gjør dem mer attraktive.

"Jeg tenker meg til Oslo i starten. Tror det er flest jobbmuligheter der og i tillegg til gode nettverksmuligheter"

- Fjerdeårsstudent ved BI

Det er ikke kun på de økonomidominerte programmene at disse meningene er en gjenganger, også studenter fra ITØK (UiB) deler de samme oppfatningene:

"Det er flere muligheter i Oslo, og jeg ser ikke for meg at jeg kunne blitt i Bergen når jeg er ferdig med studiene"

- Fjerdeårsstudent ved ITØK

Samtidig er det noen studenter som trekker frem at Bergen kunne vært et alternativ etter endte studier dersom det er gode jobbmuligheter og er mer synlig. Dette til tross for å ikke ha familiære forhold som knytter en til Bergen.

Synlighet er noe flere av studentene har påpekt. På bedriftspresentasjoner og karrieredager er det som oftest Oslo-kontorene som representeres, noe som kan påvirke oppfatningen av jobbmulighetene på Bergens-kontorene.

"På skolen fremmes Oslo mye mer. Bedriftspresentasjoner representeres mest fra Oslo, lite fra Bergenskontorene. Her kan nok bransjen bli enda flinkere til å representere kontoret fra Bergen også!"

- Fjerdeårsstudent ved NHH

"Jeg har ikke aktivt leitt etter det, men det har ikke vært så synlig heller. Hadde det vært mer synlig kunne det vært aktuelt."

- Fjerdeårsstudent ved NHH

Flere studenter opplever at det finnes få internshipmuligheter innen finans i Bergen. Dette gjør det vanskelig å få et forhold til hvilke muligheter som finnes, samt bygge relasjoner med de relevante selskapene.

Jobbmuligheter og internship spiller også en viktig rolle i å bygge erfaring og relevant kompetanse tidlig i karrieren, noe som også kan gjøre studentene mer aktuell etter endte studier.

Blant studentene som har hatt internship innen finans i Bergen, har ofte fått dette gjennom nettverk eller i forbindelse med fag på studiet og ikke gjennom åpne søknadsprosesser.

En student fortalte at hun trivdes godt og opparbeidet seg god erfaring som dannet grunnlag for videre muligheter.

Til tross for at hun kunne blitt værende i Bergen etter endte studier, opplevde hun imidlertid at bedriften ikke rekrutterte nyutdannede til faste stillinger. Dette tror hun også er en av årsakene til at mange velger vekk Bergen etter endte studier.

"Litt kjipt, de ansatte ingen på tre år – kunne blitt der om de hadde ansatt noen"

- Tidligere NHH-student

Den tidligere NHH-studenten fortalte også at et internship i Bergen ble avgjørende for hennes karrierevalg innen finans. Hun hadde ingen familiebakgrunn fra bransjen, og det var først gjennom praktisk erfaring innen Investment banking at hun fikk interesse for bransjen.

Dette viser hvor viktig det er at slike muligheter finnes, og er tilgjengelig for alle, ikke bare for dem med etablerte nettverk.

Til tross for at Bergen har flere attraktive arbeidsgivere innen finans, er oppfatningen at de ikke er synlige nok blant studentene.

Det er også særlig dem med lokal tilknytning som ofte blir værende, eller at studentene søker seg til andre bransjer som IT-Consulting, som også er stort i Bergen.

Flere trekker frem at finansnæringen i Bergen kunne vært mer appellerende for nyutdannede, og viser til hvordan advokatfirmaene i byen har lyktes med å tiltrekke seg studenter fra hele landet.

“Advokatfirmaene får folk utenbys fra. F.eks er det mange fra jussen i Tromsø som flytter til Bergen på grunn av godt renommé. Kanskje man kan se på hvordan de har klart det?”

- Tidligere NHH-student

I tillegg kan finansbransjen i Bergen hente inspirasjon fra andre byer, som Trondheim, der næringslivet jobber aktivt for å beholde studentene gjennom attraktive trainee-programmer og internshipmuligheter.

“Trondheims næringsforum lager opplegg for studentene for å få dem til å bli værende i Trondheim. Dette kunne også vært attraktivt for Bergen”

- Fjerdeårsstudent ved NHH

Blant de som imidlertid har kjennskap til finansbyen Bergen er erfaringene at bedriftene retter seg mot mer erfarne kandidater fremfor nyutdannede. Aktører som Family Offices trekkes frem som eksempler på dette, mange er lite synlige og rekrutterer sjelden nyutdannede:

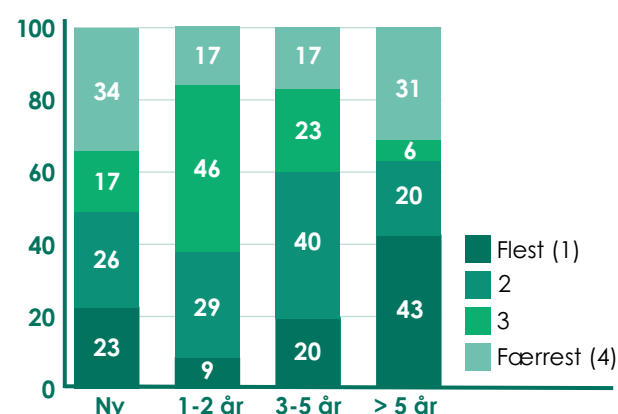
“Jeg har hørt om flere Family Offices som kunne vært interessante, men disse er kanskje mer interessert i folk med flere års erfaring. I tillegg er de lite synlige.»

- Tidligere student ved NHH

Disse oppfatningene samsvarer med svarene fra bedriftenes spørreundersøkelse. I spørsmålet «hvor mye erfaring er mest relevant blant nyansatte», svarte hele 43% av bedriftene at ansatte med mer enn fem års erfaring er den vanligste profilen de rekrutterer. Kun 23% oppgir nyutdannede som det vanligste, og nyutdannede er også oftere rangert som «nest færrest» eller «færrest» i prioriteringene.

Figur 3.10

Erfaringsfordeling blant nyansatte (%)

Dette tyder på at mange bedrifter i Bergen prioriterer erfarne kandidater, noe som kan forklare hvorfor mange studenter opplever at det ikke finnes et tydelig karriereløp for nyutdannede i Bergen.

Samtidig finnes det et betydelig antall inngangsjobber. Bergens-kontrorene oppgir at de tilbyr rundt 208 deltidsstillinger og 90 fulltidsstillinger med oppstart i 2025, hovedsakelig innen bank og kundeservice. Dette vitner om et marked med mange muligheter, men også om at finansielle karrierer for nyutdannede i mer spesialiserte roller ikke er like synlige eller tilgjengelige.

Når det gjelder hvordan bedriftene rekrutterer, er stillingsannonser den klart mest brukte kanalen, hvorav 39% av bedriftene bruker dette som det primære verktøyet, og nest viktigste.

Deretter følger intern rekruttering, rekrutteringsbyrå og bruk av internships. Bruk av bemanningsbyråer og headhunting forekommer også, men i betydelig mindre grad.

På spørsmål om hva bedriftene gjør for å tiltrekke seg studenter og nyutdannede, svarer 36% at internships og traineestillinger er det mest brukte tiltaket. Andre nevner samarbeid med utdanningsinstitusjoner og deltakelse på karrieredager. Likevel svarer 15% at de ikke har noen spesifikke tiltak rettet mot denne gruppen.

I tillegg sier 41% at internship ikke er relevant for deres virksomhet, noe som kan forklare hvorfor mange studenter ikke opplever finansnæringen i Bergen som synlig eller tilgjengelig

Når det gjelder bedriftens oppfatninger av rekrutteringsutfordringer, er bildet sammensatt. Flere av respondentene peker på en generell mangel på kvalifisert arbeidskraft i Bergen, spesielt innen fagfelt som maritim kompetanse, IT-utvikling, kunstig intelligens og maskinlæring, statistikk og aktuarfag.

Videre er det også sterk konkurranse om arbeidskraft, særlig fra Oslo, hvor mange nyutdannede velger å flytte etter endt utdanning på grunn av et større jobbmarked og mer attraktivt sosialt miljø.

I tillegg rekrutterer de største selskapene i Bergen ofte de fleste kvalifiserte kandidatene innenfor enkelte bransjer, noe som gjør det vanskeligere for mindre selskaper å tiltrekke seg kvalifisert arbeidskraft.

Ettersom Bergen har mange spesialiserte bransjer som er relativt små, begrenser dette både muligheter for kvalifiserte kandidater samtidig som det begrenser tilgjengelige kandidater. Dette gjelder særlig innen maritim forsikring, fintech, og spesialiserte teknologifelt som kunstig intelligens i kombinasjon med finans.

Bergen har et sterkt fagmiljø med god tilgang på nyutdannede, og flere trekker frem at det derfor er enkelt å rekruttere nyutdannede direkte fra høyskoler og universiteter i Bergen. Samtidig peker andre på at det er utfordrende å rekruttere erfarne medarbeidere, spesielt seniorressurser med spesialkompetanse. Høye lønnsforventninger hos seniorer kan også gjøre rekrutteringsprosessen mer krevende.

Bank- og finansbransjen, samt enkelte teknologibedrifter oppfattes som attraktive arbeidsgivere, noe som kan bidra til trekke til seg kompetent arbeidskraft. Videre peker noen av respondentene på at Bergen har et godt etablert forvaltningsmiljø, noe som kan gjøre det lettere å rekruttere innenfor dette fagfeltet.

Selv om Bergen har færre kompetansemiljøer enn Oslo, er det likevel mange som ønsker å bli værende i byen, noe som kan gi større stabilitet i arbeidsstokken. Mindre selskaper i nisjemiljøer opplever også at de kan tiltrekke seg kvalifiserte søkere fordi de kan tilby unike jobbmuligheter som ikke er tilstede andre steder.

Til tross for utfordringer knytte til synlighet og rekruttering av nyutdannede til finansbransjen i Bergen, viser både undersøkelsen og intervjuer med studenter at potensialet er stort. Finansbyen Bergen har et solid fagmiljø, flere attraktive arbeidsgivere og en høy andel studenter med interesse for finans. Samtidig er mange av studentene avhengig av mer synlige og tilgjengelige muligheter for å vurdere Bergen som et førstevalg etter endte studier.

Tallene fra bedriftene viser at det allerede finnes et betydelig antall deltids- og fulltidsstillinger, og mange bedrifter peker på fordeler ved å være lokalisert i Bergen, blant annet et sterkt forvaltningsmiljø. I tillegg rapporteres det at nyutdannede er en gruppe det generelt er lett å rekruttere fra.

Flere studenter gir uttrykk for at de ville vurdert å bli værende i Bergen, dersom karriereveier innen finans var tydeligere kommunisert og i større grad rettet mot nyutdannede. Dette viser at det finnes en mottakelighet og interesse, noe næringen i Bergen med enkle grep kan bygge videre på.

Næringen kan tiltrekke seg unge talenter i større grad ved å:

- 1 Styrke synligheten mot studenter
- 2 Satse tydeligere på internship- og traineeordninger
- 3 Vise frem bredden i det finansielle miljøet i Bergen

På denne måten kan Bergen både fremstå som en attraktiv studentby i tillegg til å være et naturlig sted å starte og utvikle en karriere innen finans.

TRAINEEVEST

For å motvirke at mange studenter forlater Bergen etter endt studietid, har Bergen Næringsråd siden 2008 arrangert det regionale trainee-programmet Trainee Vest.

Hensikten med programmet er å synliggjøre karrieremulighetene i regionen og tiltrekke seg nyutdannede talenter til næringslivet på Vestlandet. Trainee Vest strekker seg over ett år, og gir deltakerne muligheten til å være midlertidig ansatt i en bedrift.

I løpet av programperioden får traineene tett oppfølging både fra bedriften og fra Trainee Vest, samt deltar i et faglig utviklingsprogram med flere samlinger gjennom året.

Programmet fungerer dermed som en solid overgang mellom utdanning og arbeidsliv for ambisiøse høyskole- og universitetsstudenter.

Hvilke bedrifter som deltar varierer fra år til år, men felles for dem er at de får tilgang til en høyt kvalifisert søkergruppe.

Erfaring viser at søkermassen til det velrenommerte traineeprogrammet ofte holder høyere kvalitet enn det den enkelte bedrift vanligvis oppnår på egen hånd.

Kartlegging av traineebedriftene de siste ti årene viser at seks av ti traineer fortsatt jobber i samme bedrift fem år etter oppstart, og at hele 80% fortsatt jobber i Vestland fylke. Dette viser at programmet har høy treffsikkerhet og bidrar til å beholde kompetanse i regionen over tid.

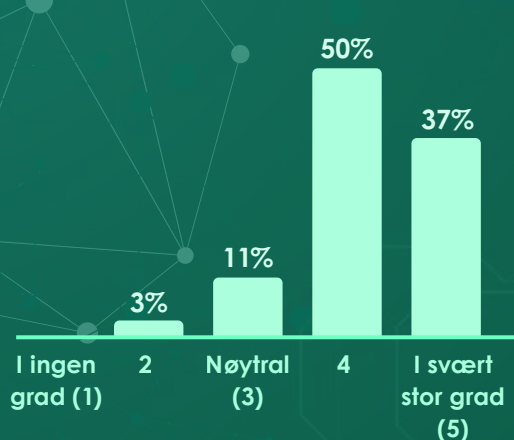
**Bergen
Næringsråd**

04

Digitalisering og bruk av kunstig intelligens (KI)

Figur 4.1
**Digitalisering og KI
sin påvirkning på bedriften**

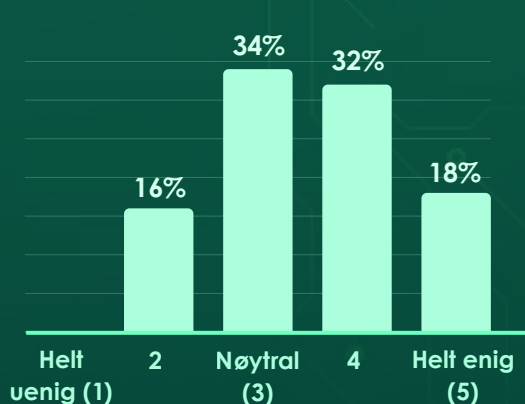

En ny digital æra og nye muligheter

Med ChatGPT sin ankomst høsten 2022, har kunstig intelligens blitt en mer naturlig del av arbeidshverdagen. Ut ifra vår undersøkelse svarte hele 87% av bedriftene at de i stor eller svært stor grad blir påvirket av digitalisering og/eller kunstig intelligense. Mange virksomheter opplever at utviklingen skjer raskt og i et omfang som er vanskelig å forutse.

Den raske utviklingen og usikkerhetsmomentene dette medfører påvirker bedriftene og deres planer for fremtidig drift. Å holde tritt med den digitale utviklingen kan være en utfordring for mange virksomheter, da det krever kontinuerlig omstilling og evne til rask tilpasning.

Figur 4.2
**Andel bedrifter som ser
mulighetene i ny teknologi**

Selv om flertallet av bedriftene mener de blir påvirket av digitaliseringen og kunstig intelligens, er det bare 50% som av bedriftene som svarer at de er flinke til å se mulighetene i ny teknologi.

Konkurransedyktighet og IT-sikkerhet

På spørsmål om konkurrenten er flinkere til å utvikle gode digitale produkter og tjenester enn det de selv er svarer hele 45% at de er uenige. Dette vitner om en næring med høyt konkurranseinstinkt.

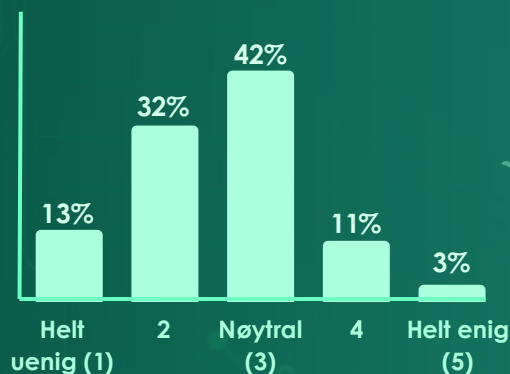
For å beholde sine posisjoner og være konkurransedyktig, er 63% av bedriftene enig i påstanden om at for å være konkurransedyktig de neste 2 årene vil vår bedrift satse betydelig midler på digitalisering av våre produkter, tjenester og systemer.

Ny teknologi lager nye muligheter, men også nye utfordringer. Vi har i nyere tid sett en større andel angrep på digital infrastruktur. 60% av bedriftene som har svart på undersøkelsen er enig i påstanden om at vi må gjøre mer for å sikre vår virksomhet mot digitale angrep.

Angrep på digital infrastruktur trekkes fortsatt frem som en vesentlig risiko. Dette gjelder i stor grad svindel, og særlig den økende forekomsten av digitale svindelsaker i bank- og finanssektoren. Utviklingen peker på et økende behov for tiltak og kompetanse innen cybersikkerhet og forebygging av økonomisk kriminalitet.

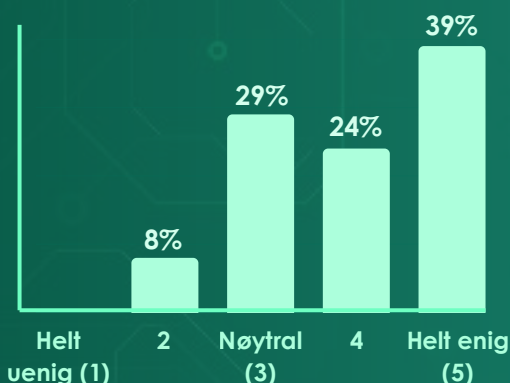
Figur 4.3

Vurdering om konkurrentene er bedre på digitalisering

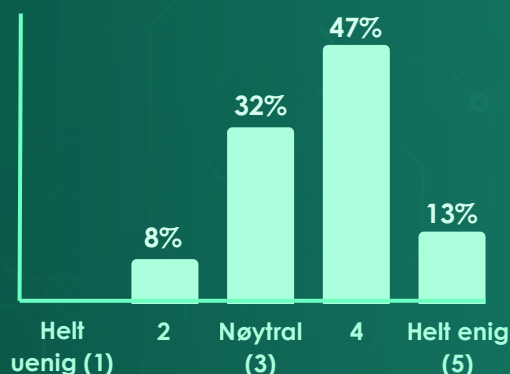
Figur 4.4

Investeringer for å bevare konkurransedyktighet

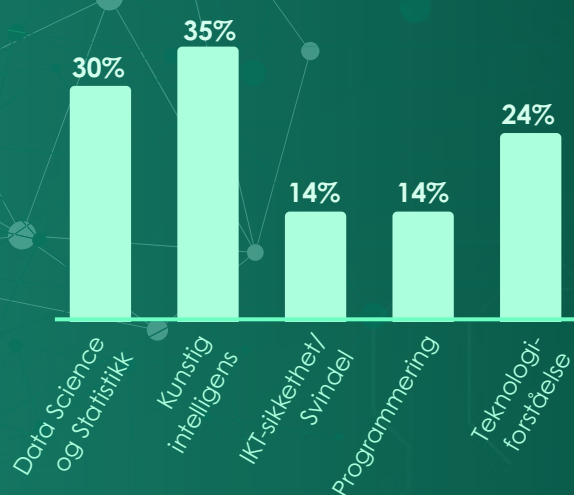

Figur 4.5

Vurdering av IT-sikkerhet

Figur 4.6
Bedriftenes kompetansebehov i 2025

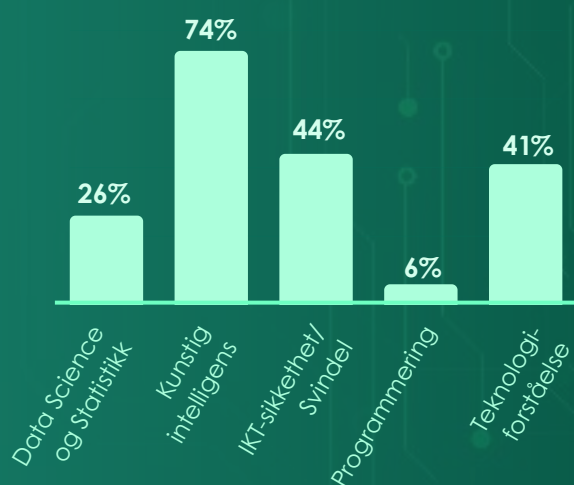

Digitaliseringen krever økt kompetanse

Med denne raske utviklingen trengs det også ny kunnskap og ny kompetanse. 35% svarte at deres bedrift trenger større behov for kompetanse innen kunstig intelligens. I tillegg er det en andel på 30% som etterlyser kompetanse innen Data Science og statistikk.

Figur 4.7

Vurdering av finansnæringens kompetansebehov

Når det kommer til finansnæringen som en helhet mener 74% av bedriftene at næringen bør øke sin kompetanse på kunstig intelligens.

44% mener også at næringen trenger økt kompetanse innenfor IKT-sikkerhet, noe som stemmer godt overens med at 60% mener at man må gjøre mer for å sikre seg mot digitale angrep.

Finansnæringen i Bergen er langt fremme når det kommer til digitale løsninger. I Bergen har vi gode digitale banktjenester og vi er norgesledende på digitale bankløsninger.

En kommentar fra spørreundersøkelsen vår underbygger dette:

Bulder er trolig verdens beste digitale boliglånsreise, og vi har tenkt å bli bedre enn det. Bergen er også svært god på kompetanse på de digitale løsninger som bankene har tilgang til: samtykkebasert lånesøknad, digital tinglysing, eiendomsverdi. Trolig kan man bygge verdens beste og de billigste digitale banker i Bergen.

- Bent Gjendem, FinTech Gründer

05

Bærekraft

Bærekraft har de siste årene utviklet seg til å bli et sentralt tema for næringslivet. Økende regulatoriske krav, investorers forventninger og mer bevisste forbrukere har gjort at virksomheter i større grad må forholde seg til ESG-faktorer. Dette har ført til at bærekraft i økende grad integreres både i strategiske og operative beslutninger.

I denne delen av rapporten ser vi nærmere på hvordan næringslivet i Bergen forholder seg til bærekraft, hvilke utfordringer og muligheter virksomhetene opplever, og hvordan de jobber med å integrere ESG i kjernevirksomheten.

Vi ser også på hvilke kompetansebehov som løftes frem, og hvordan bærekraft i økende grad blir en driver for investering og langsiktig verdiskaping.

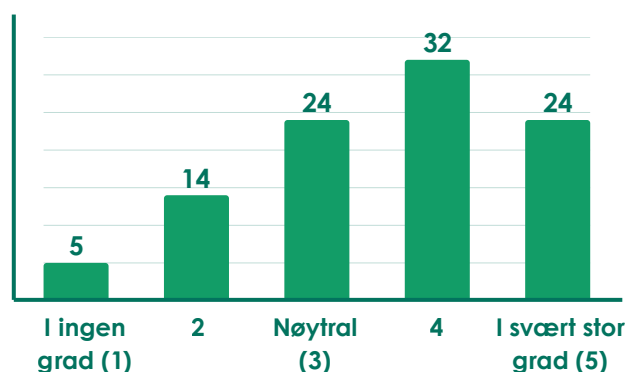
Bedriftenes forhold til bærekraft

Vi gjennomførte en undersøkelse for å se hvor viktig påvirkningsfaktor bærekraftsreguleringer er for virksomhetene i Bergen.

Denne viser at 56% av virksomhetene vurderer at bærekraftsreguleringer påvirker dem i stor og i svært stor grad, et relativt høyt nivå som viser at bedriftene faktisk forholder seg aktivt til endringer og krav innen bærekraft.

Figur 5.1

Bærekraft som påvirkningsfaktor (%)

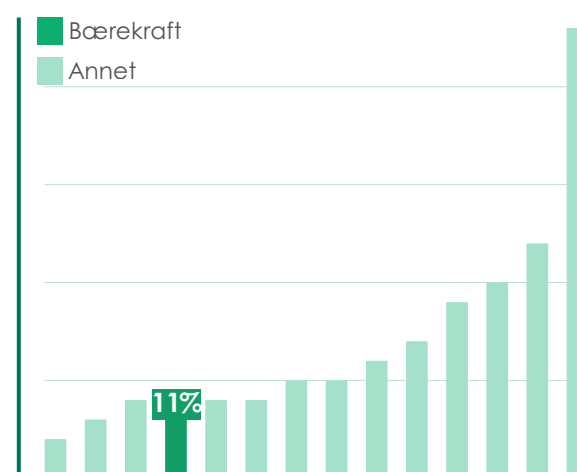
Dette vitner om vilje til tilpasning, og tyder på at bærekraft ikke bare er et omdømmetiltak, men en reell driver for endring og tilpasning i forretningsstrategier.

Det viser også at bedrifter i betydelig grad merker effekten av krav og forventninger knyttet til bærekraft. Bærekraft er med andre ord en tydelig driver for endring hos virksomhetene.

På tross av at 56% av bedriftene sier at bærekraftsreguleringer påvirker dem i stor eller svært stor grad er det bare 11% av dem som rapporterer at de trenger økt kompetanse når det gjelder bærekraftsrapportering.

Figur 5.2

Bedriftenes kompetansebehov

Dette er en reduksjon på 42.8% siden 2023. I tillegg svarer bare 11% at de mener at dette er en kompetanse finansnæringen som helhet kommer til å etterspør de neste årene.

Grunnen til disse sprikende resultatene kan være at selv om bærekraft er noe som i stor grad påvirker bedriftene, har de denne kompetansen tilgjengelig, eller at de må prioritere andre kompetanseområdet, slik at behovet for bærekraftsrapportering er under-rapportert i denne undersøkelsen.

Behov for kompetanse innen bærekraft

Selv om etterspørselen etter kompetanse på bærekrafts-rapportering er lav påvirker fortsatt de nye regulatoriske endringene over halvparten av bedriftene i stor grad.

En trolig forklaring kan være endringen i det regulatoriske landskapet. 26. februar 2025 lanserte EU-Kommisjonen første del av den varslede Omnibus-pakken, med mål om å forenkle regelverket og styrke europeisk konkurransekraft.

Resultatet er en omfattende forenkling av kravene til bærekraftsrapportering, som i første omgang kun vil gjelde de aller største selskapene.

Samtidig er det foreslått justeringer i flere andre regelverk knyttet til bærekraft, noe som kan ha bidratt til at virksomheter nå i mindre grad ser bærekraftskompetanse som et akutt behov.

Dybdeintervjuer med aktuelle aktører bekrefter også at bærekraft er en integrert del av kjernevirksomheten. Flere aktører har tydeliggjort hvordan ESG-faktorer og bærekraftige forretningsmodeller er avgjørende kriterier i både investeringer og strategisk utvikling.

Det kommer frem at virksomhetene i økende grad søker løsninger som kombinerer vekst, teknologi og bærekraft, og at det stilles høyere krav til dokumentert effekt og langsiktig verdiskaping. Bærekraft fremstår dermed ikke kun som et regulatorisk krav lenger, men som en reell mulighet for verdiskaping.

Å imøtekomme bærekraftsreguleringer ses i økende grad som en strategisk investering fra flere av aktørene, istedenfor som kun en regulatorisk nødvendighet.

06

Utfordringer i fremtiden

Merk: rapporten ble utarbeidet før kunngjøringen om Trumps nye tolltiltak, som potensielt kan påvirke markedssituasjonen og virksomheters vurderinger. Dette kan ha hatt betydning for enkelte svar i undersøkelsen.

Bedriftene i dag blir stadig utsatt for nye endringer i samfunnet og vi ser at de må tilpasse seg disse endringene fortere og fortere. Dette har vi sett gjennom nye krav til bærekraftsrapportering, samt store endringer på det internasjonale markedet, og store svingninger i aksjer.

I denne rapporten har vi fått et grundig innblikk i hvordan det står til med finansbyen Bergen i dag, videre skal vi se på hvordan bedriftene blir påvirket av samfunnstrender.

Utfordringer i trender og samfunnsendringer

Den utfordringen som i størst grad påvirker virksomhetene er nye reguleringer og rammevilkår.

86% av aktørene ser altså på hyppige endringer på regulatorisk nivå som en utfordring for fremtidig drift og noe som påvirker de i stor og svært stor grad. Virksomhetenes omstillingsevne kan dermed være utilstrekkelig i møte med det tempoet og omfanget som dagens regulatoriske krav forutsetter.

Det er krevende for en virksomhet å skulle fokusere på sin daglige drift, men samtidig hele tiden måtte forholde seg til endringer i reguleringer og rammevilkår.

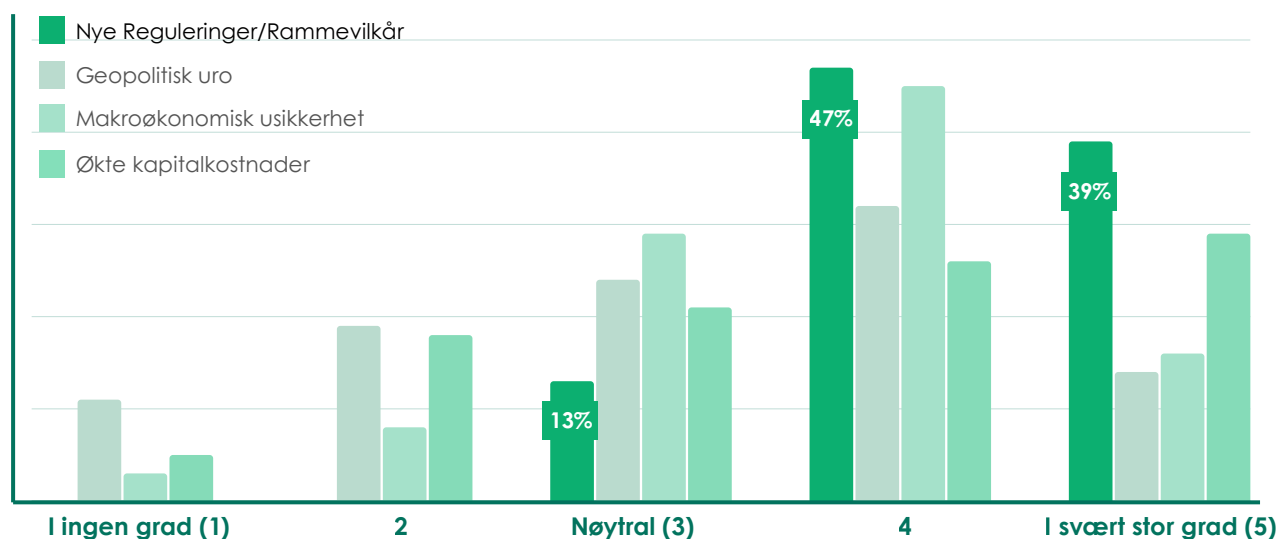
Dette er derfor noe myndighet og lovgivere kan tilrettelegge for å gjøre det mer forutsigbart for bedriftene, slik at de kan fokusere på egen drift.

Når en så høy andel av bedriftene sier at de blir påvirket i stor grad av dette, er det virkelig noe kommune og myndighet bør tilrettelegge for, for å sikre Bergen sin posisjon som en finansby.

Når vi imidlertid spør bedriftene om hvilke vekstbarrierer det er i næringen, svarer bare 2% at ugunstige/strengte reguleringer og rammevilkår er en dem. Dette vitner om at flertallet av bedriftene er fornøyd med dagens situasjon, men at nye og strengere rammevilkår vil påvirke svært mange bedrifter.

Figur 6.1

Utfordringer som følge av nye reguleringer/rammevilkår

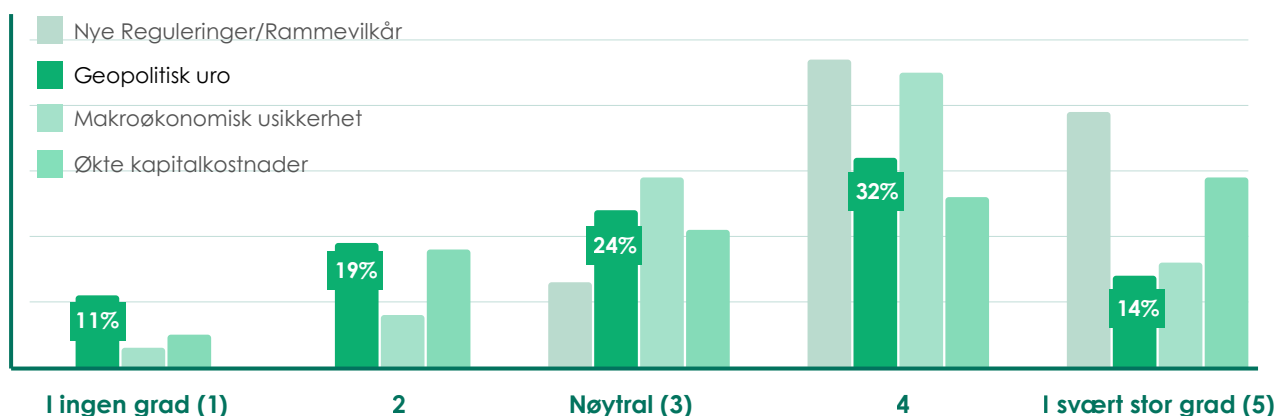

Bedriftene blir også påvirket av lokale og globale forhold, og vi lever i en tid med mer geopolitisk uro enn tidligere. Bedriftene svarer spredt på om dette påvirker dem. 30% sier at geopolitisk uro påvirker dem i ingen eller liten grad, mens 46% sier dette er noe som påvirker dem i stor eller svært stor grad.

Disse balanserte resultatene vitner om en næring som består av aktører som både har sterkt fokus nasjonalt og blir påvirket av dette, men også av aktører som i større grad driver lokalt og ikke blir påvirket av uroen som skjer globalt.

Figur 6.2

Utfordringer som følge av geopolitisk uro

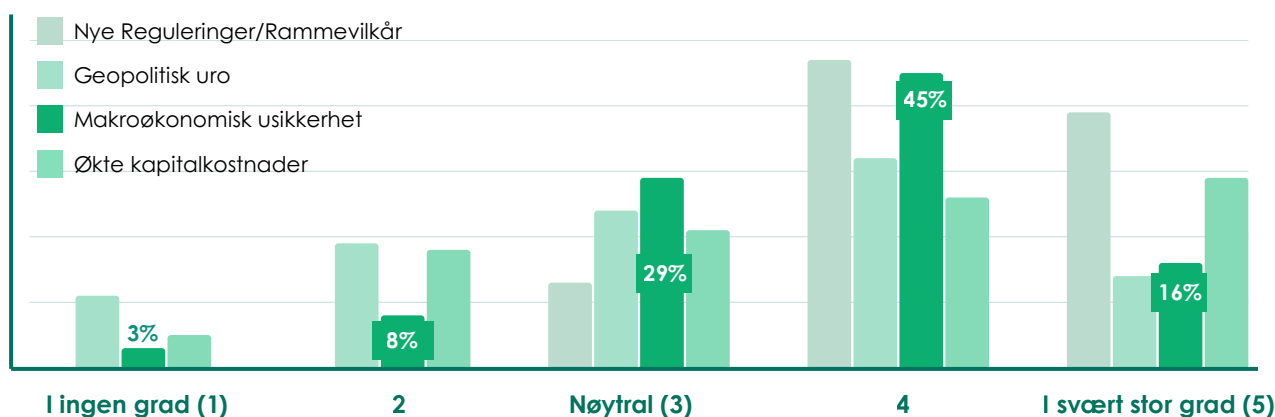

Andre utfordringer bedriftene kan møte fremover er makroøkonomisk usikkerhet. Makroøkonomisk usikkerhet refererer til usikkerhet knyttet til utviklingen i økonomien som helhet. Det handler om at det er vanskelig å forutsi hvordan sentrale økonomiske forhold vil utvikle seg fremover, og hvordan disse kan påvirke bedrifter og husholdninger.

Vi ser at hele 61% av bedriftene svarer at dette er noe som påvirker de i stor eller svært stor grad. Det er derfor svært viktig at myndighetene tilrettelegger for en forutsigbar utvikling, da dette er en faktor som påvirker svært mange bedrifter i næringen.

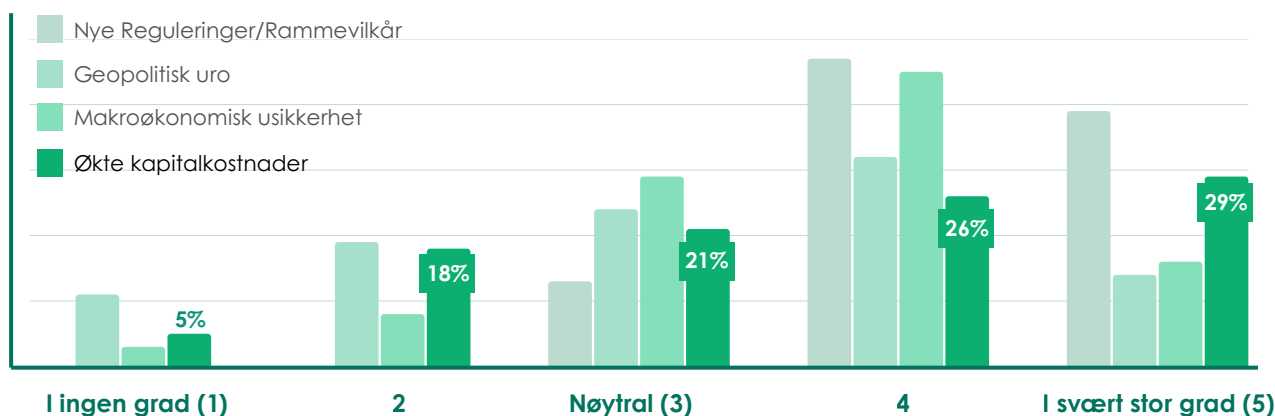
Figur 6.3

Utfordringer som følge av makroøkonomisk usikkerhet

Figur 6.3

Uffordringer som følge av økte kapitalkostnader

En av faktorene som påvirker den makroøkonomiske usikkerheten i Norge er høye renter og økt kapitalkostnad. Økte kapitalkostnader er noe som påvirker hele 55% av bedriftene i stor eller svært stor grad, og bare hele 5% av bedriftene sier at høyt rentenivå ikke påvirker dem.

I tillegg vet vi at mange bedrifter peker på manglende tilgang til risikokapital som en vekstbarriere for finansnæringen Bergen. Dette viser altså at det høye rentenivåene vi blir vant til å se fremover, vil kreve at bedriftene omstiller og tilpasser seg dette.

Vekstbarrierer for virksomheter

Det trekkes fram en rekke barrierer og utfordringer som virksomhetene mener hemmer veksten i finansnæringen i Bergen. Aller tydeligst er mangel på relevant kompetanse, som hele 58% av virksomhetene rangerer som den største vekstbarrieren.

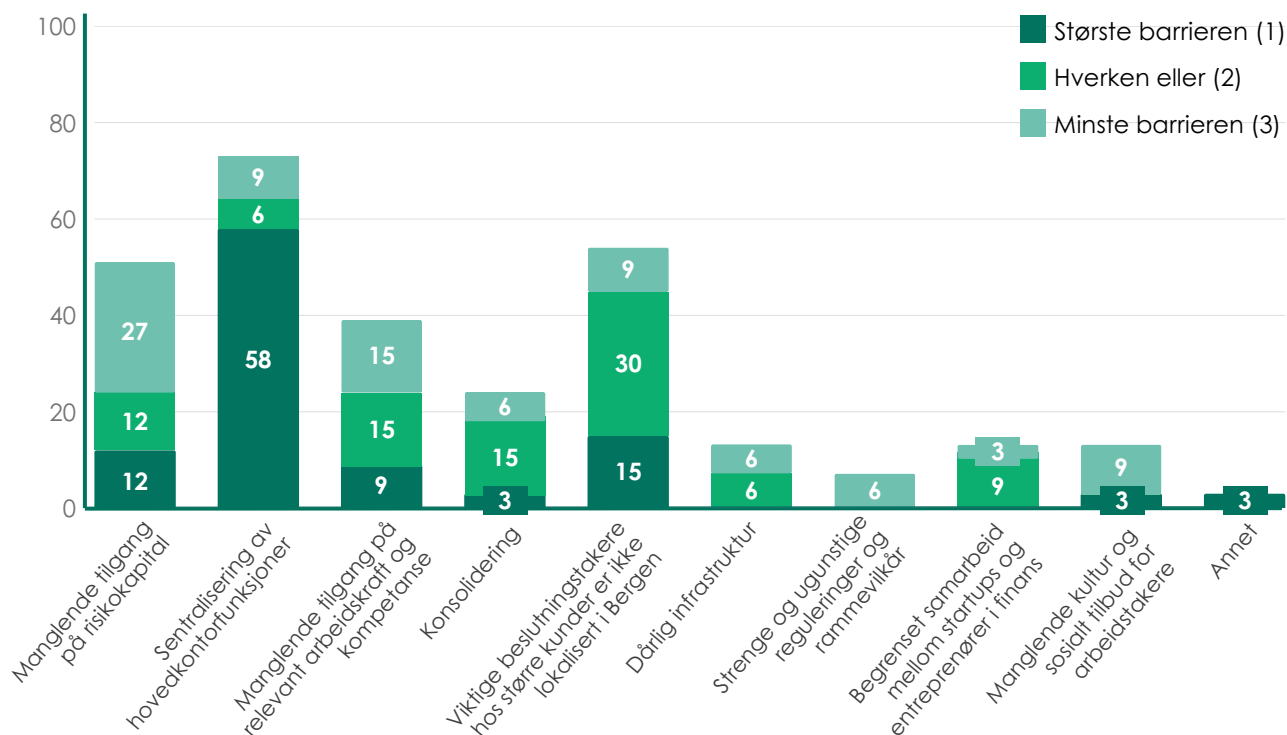
I tillegg peker mange på tilgang til kvalifisert arbeidskraft og sentrale funksjoner som flyttes til andre byer, særlig Oslo, som betydelige hindringer.

Dårlig infrastruktur trekkes også frem. Over 45% rangerer dette blant de to største barrierene, noe som viser at både fysisk og digital tilrettelegging spiller en viktig rolle for næringens utvikling.

Andre utfordringer som blir nevnt, er manglende tilgang til risikokapital, beslutningstakere utenfor regionen, samt konsolidering, som samlet skaper et bilde av en bransje som i økende grad presses på både ressurser, struktur og konkurranseevne.

Figur 6.2

Barrierer for vekst i finansnæringen i Bergen

Disse vekstbarrierene understreker behovet for en sterkere lokal forankring i Bergen, bedre tilgang på kompetanse og forbedret infrastruktur. Samtidig bør det satses på å styrke Bergens attraktivitet som finansby for å beholde og tiltrekke både funksjoner og talenter.

Et sitat fra undersøkelsen vår understreker dette:

“Politikere og Bergen kommunen forstår ikke hvor bra Bergen er på fintechkompetanse.”

- Anonymt svar fra undersøkelsen.

Utfordringer fra studentens ståsted

Studentene peker på flere utfordringer knyttet til en fremtidig karriere i finansnæringen, særlig med tanke på Bergen som arbeidssted.

Mange opplever at Oslo fremstår som det mest naturlige valget etter studiene, grunnet et bredere jobbtilbud, sterkere faglige og sosiale nettverk, samt høyere synlighet fra Oslo-kontorer. Manglende synlighet og kjennskap til finansmiljøet i Bergen gjør at mange ikke vurderer byen som et like reelt alternativ som Oslo.

I tillegg trekkes det frem at det finnes få åpne internship-muligheter i Bergen, og at mange bedrifter ikke aktivt rekrutterer nyutdannede, noe som gjør det vanskelig for studenter å bygge relevant erfaring og se en tydelig karrierevei i regionen.

Flere peker også på at de få mulighetene som finnes ofte går gjennom nettverk eller faglige koblinger, noe som kan skape barrierer for studenter uten slike innganger.

Samtidig ser man at andre næringer, som IT og juss, har lykket bedre med å tiltrekke seg nyutdannede, blant annet gjennom synlighet, traineeprogrammer og et tydelig rekrutteringsfokus, noe finansnæringen i Bergen med fordel kan hente inspirasjon fra.

Avslutningsvis er det viktig å understreke at selv om det finnes utfordringer med synlighet og rekruttering i det bergenske finansmiljøet, finnes det også reelle muligheter for nyutdannede som ønsker å bli værende i regionen.

Initiativ som Trainee Vest viser at det finnes solide og målrettede satsinger på unge talenter. Med økt samarbeid, mer aktive rekrutteringsprosesser og sterkere synlighet, ligger forholdene godt til rette for at Bergen kan styrke sin posisjon som en attraktiv karriereby for fremtidens økonomer og finansfolk.

Ekspertgruppe Finans

Kontaktpersoner

Nina Remøy Wiik

Ekspertgruppeleder // Daglig leder, Formue region Vest

+47 980 39 353

Nina.wiik@formue.no

Johannes Magnus

Næringspolitisk rådgiver

+47 902 67 083

Johannes@bergen-chamber.no

Ekspertgruppemedlemmer

Margunn Minne

Kornserndirektør
Bedriftsmarked,
Sparebanken Vest

Kristian Hartvedt Knutsen

Banksjef, handelsbanken

Bent Gjendem

FinTech Gründer

Svein Rune Jordheim

Leder, DNB Markets

Karina Sofie Hjarthlie

Strategidirektør,
Frende

Lisbet Nærø

Administrerende direktør,
Fana Sparebank

Carsten Gero Bienz
Førsteamanuensis,
NHH

Christian Børsting Jensen
Investment Director,
Argentum

Henrik Dønnum Roe
Leder for Region Vest -
Leder for bedriftsmarked
Norge, Nordea

Line Sverdrup Ulvesæter
Divisjonsdirektør,
Bedriftsmarked
Vestlandet, DNB

Kristian Løvik
Direktør for
storkunder, Tryg

Julie Kristin Furuseth
Leder Young
Finance

Rune Tovsrud
Banksjef
Bedriftsmarked,
SpareBank 1 SR-Bank

Jon Henrik Bruvoll
Investeringsdirektør,
Norwegian Hull Club

Torgeir Stensaker
Head of Fixed Income
Norway, Asset
Management Nordea

Gøril Selvik
Daglig leder,
Connect Vest

Om NHHS Consulting

NHHS Consulting er et uavhengig konsultentselskap drevet av studenter ved Norges Handelshøyskole (NHH) i Bergen. Selskapet består i dag av 45 dyktige studenter fordelt over alle kull, og bærer på kompetanse innen analyse, finansiell styring, strategi og markedsføring.

Formålet vårt er å tilby tjenester av høy kvalitet til næringslivet, samtidig som studentene våre får muligheten til å skaffe seg verdifull erfaring tidlig i studieløpet. Selskapets konsulenter har god erfaring med å levere rapporter knyttet mot næringslivet og det politiske Norge.

» [Interessert i å lære mer om oss?](#)

Kontaktpersoner

Teamet som har jobbet med denne rapporten er presentert nedenfor og om det skulle være spørsmål tilknyttet rapporten kan dette rettes mot Prosjektleder.

Ingeborg Frigstad Aarbø

Prosjektleder

Ingeborg.aarbo@nhhsconsulting.no

Øvrig team

Maren Haugervåg

Seniorkonsulent

Analyse

Kristine Bertelsen

Seniorkonsulent

Analyse

Signy Rut

Seniorkonsulent

Analyse

Tobias Høst

Juniorkonsulent

Analyse

Mansur Dubajev

Juniorkonsulent

Analyse

Mathias Weisæth

Juniorkonsulent

Grafisk design